

990595

Tielaitos

Hämeen tiepiiri 1999

TOIMINTAMALLI

Tampere 1999

Tielaitos
TIEHALLINTO

08 TIEL/HÄM

Sisältö:

- tiepiirin toiminta
- arvot, visiot ja strategiat
- johtamis- ja työkuulttuuri
- organisaatio
- prosessit, tuotteet ja palvelut
- jatkuva kehittäminen

1. Tiepiirin toiminta

- 1.1 Tiepiirin toiminta-ajatus
- 1.2 Tiepiirin toimintamalli

2. Arvot ja visiot

- 2.1 Tiehallinnon arvot
- 2.2 Tiehallinnon visiot

3. Johtamis- ja työkuulttuuri

- 3.1 Organisointi ja työkuulttuuri
- 3.2 Yksiköiden toiminta-ajatus ja tehtävät
- 3.3 Piirin ja yksiköiden tavoitteet
- 3.4 Osallistuminen laitoksen kehittämiseen
- 3.5 Kehittämissuunnitelma vuodelle 1999
- 3.6 Piirin strategiat

4. Organisaatio

- 4.1 Organisaatiokaavio
- 4.2 Vakituinen henkilöstö
- 4.3 Yksiköiden sisäiset tiimit
- 4.4 Yhteistyötiimit ja -ryhmät
- 4.5 Delegointi ja vastuut

5. Prosessit, tuotteet ja palvelut

- 5.1 Prosessikorien ja prosessien omistajat
- 5.2 Prosessitoiminnan kehittäminen
- 5.3 Auditoinnit

6. Jatkuva kehittäminen

- 6.1 Jatkuva kehittäminen
- 6.2 Osaamisen kehittäminen
- 6.3 Aloite- ja parannusehdotustoiminta
- 6.4 Asiakaspalautejärjestelmä ja palvelusitoumus
- 6.5 Tyky-toiminta

1.1 Tiepiirin toiminta-ajatus

Hämeen tiepiiri palvelee Pirkanmaan, Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen maakuntien alueilla tienkäyttäjiä, elinkeinoelämää ja koko yhteiskuntaa. Piiri varmistaa omalla toiminnallaan turvalliset ja sujuvat liikkumis- ja kuljetusmahdollisuudet. Piiri huolehtii alueensa kansallisomaisuudesta, teistä ja silloista. Toiminta tähtää ympäristöystävälliseen tienpitoon.

1.2 Tiepiirin toimintamalli

Uusimuotoisen Tielaitoksen toinen toimintavuosi on meneillään. Jatkamme yhteiskunnan palvelijoina kahtena erillisenä yksikkönä tiehallintona ja tuotantona. Kummallakin yksiköllä on omat roolinsa, jotka selkeytyvät koko ajan. Pelkistetysti sanottuna tiehallinto toimii isäntänä yleisellä tieverkolla vastaten tieverkon kunnosta, liikenteen sujuvuudesta ja turvallisuudesta sekä säädellen tieverkon käyttöä mm. myöntämällä lupia kuljetuksille tai rakenteille tiealueella. Tiehallinto teettää tai tilaa tienpidon työt ja palvelut joko tuotannolta tai yrittäjiltä.

Hämeen tiepiiri on yksi yhdeksästä tiepiiristä, jotka yhdessä keskushallinnon kanssa muodostavat tiehallinnon. Alueemme rajautuu kolmeen maakuntaan: Kanta-Hämeeseen, Pirkanmaahan ja Päijät-Hämeeseen, millä alueella on 62 kuntaa. Maamme yleisestä tieverkosta n. 12 % ja liikenteestä 17 % on tiepiirimme vastuulla. Tiepiirimme keskeisestä sijainnista johtuen valtaosa pääkaupunkiseudulta Väli- ja Pohjois-Suomeen suuntautuvasta tieliikenteestä käyttää tiepiirin teitä. Tiepiirin henkilöstö työskentelee pääosin Tampereen toimitalossa sekä kolme paikalliseen asiakaspalveluun ja teettämiseen keskittyntä henkilöä Lahdessa.

Olemme osa valtion aluehallintoverkosta. Voidaksemme täyttää maakunnalliset odotukset meidän tulee tuntea tarkkaan asiakkaittemme tarpeet ja edelleen kehittää toimintojamme avoimen kanssakäymisen pohjalta sekä viestittää maakunnan toiveet ja tavoitteet keskushallintoon, jonka kanssa vuosittain sovimme tulostavoitteet.

Tiehallinnon vision 2005 mukaan haluamme laajentaa vastuutamme koko tieliikenteen ja tienpidon asiantuntijana. Meidän tulee toiminnallamme edistää eri liikennemuotojen yhteistyötä, jotta kansalaisten liikkuminen asuinpaikasta riippumatta on helppoa ja kuljetuksien yhteiskunnalliset kustannukset mahdollisimman alhaiset. Tulemme hankkimaan tienpitotuotteet ja palvelut mahdollisimman edullisesti avoimilta markkinoilta kilpailuttamalla palvelujen tuottajia. Tähän edetään muutaman vuoden siirtymäkaudella. Tämä merkitsee jatkuvaa kehittämispanostusta niin koko tiehallinnon kuin tiepiirinkin sisällä. Paikallisen asiakaspalveluverkoston kehittäminen erikoisesti nykytilanteessa, jossa Tielaitoksen palvelupisteiden määrä on vähenemässä, on merkittävä tehtävämme.

Tiepiiri jakaantuu viiteen yksikköön, jotka ovat tienpidon suunnittelu, tienpidon teettäminen, liikenteen palvelut, tiehallinnon tuki ja johto. Tiejohtaja ja yksiköiden päälliköt vastaavat esimiestehtävistä. Toimivaltaa käyttävät tiepiirin työjärjestyksessä esimiesten lisäksi erikseen määritellyt asiantuntijat. Toiminnan tehostamiseksi kehitämme organisaatiota

prosessimaiseen suuntaan, mikä tarkoittaa avain- ja tukiprosessien ja prosessinomistajien sekä tarvittavien tiimien tehtävien määrittelyä. Olemme määritelleet omat ydinosaamisalueemme. Näistä osa on sellaisia työtehtäviä, jotka tiepiiri voi hoitaa muiden yhdeksän tiehallinnon yksikön puolesta tiepiirien erikoistuesssa.

Toimintatapojamme säätelevät jokaisen sisäistämät, viime vuonna hyväksytyt tiehallinnon arvot: yhteiskunnallinen vastuu, asiakaslähtöisyys sekä osaaminen ja yhteistyö. Tämä merkitsee laajentuvaa asiantuntijaroolia tie- ja liikennesektorillamme tienpitäjän roolin lisäksi. Kansalaisten palvelu on yksi toiminnan perusarvoja, mikä tarkoittaa myös sitä, että meidän tulee tehdä jämäkästi päätöksiä koko yhteiskunnan etujen näkökulmasta. Onnistumiselle luovat edellytykset oma monipuolinen osaamisemme ja itsemme jatkuva kehittäminen ja toimiva yhteistyö tiehallinnon oman väen välillä sekä sidosryhmien kanssa.

Itse arvostan työssä ja kanssakäymisessä rehellisyyttä, oikeudenmukaisuutta, ripeätä toimintaa, laatua ja toisesta välittämistä. Toivon näiden olevan oman yrityskulttuurimme peruspilareita.

Mauri Pukkila

2.1 Tiehallinnon arvot

Yhteiskunnallinen vastuu

Olemme asiantuntijoina vastuussa tieverkosta ja tieliikenteestä. Tavoitteemme on koko liikennejärjestelmän kehittäminen kansalaisten ja yhteiskunnan hyvinvoinnin parantamiseksi. Toimimme taloudellisesti ja tehokkaasti tie- ja liikenneolojen kestäväen kehittämisen puolesta.

Asiakaslähtöisyys

Asiakkaittemme tarpeet ja tyytyväisyys ovat työmme perusta. Toimimme aktiivisesti ja vuorovaikutteisesti yhteistyössä asiakkaittemme ja sidosryhmiemme kanssa.

Osaaminen ja yhteistyö

Arvostamme monipuolista osaamista, kokemusta ja luovuutta. Tartumme haasteisiin korostaen yhteistyötä, keskinäistä luottamusta ja yksilön kunnioittamista.

2.2 Tiehallinnon visio 2005

Lähtökohdat

Tämän vision lähtökohtana on tiehallinnon ja tuotannon eriytyminen Tielaitoksen sisällä erillisiksi organisaatioiksi. Jotta tiehallintoa voidaan kehittää edelleen päämäärätietoisesti, tarvitaan yhteistä näkemystä siitä, minkälaista tiehallintoa tarvitaan ja millaisen sen halutaan olevan tulevaisuudessa. Tässä esitetyn tiehallinnon vision perustana ovat sekä liikenneministeriön julkaisut "Liikenteen toimintalinjat 2020" ja "Suomen liikennejärjestelmä 2020" että talouspoliittisen ministerivaliokunnan Tielaitoksen kehittämisestä antama päätös 20.5.1997 perusteluineen. Liikenneministeriön julkaisuissa on asetettu seuraavat liikennejärjestelmän kehittämisen tavoitealueet:

- Talous
  - yhteiskunnallinen tehokkuus
  - yritystalouden kilpailukyky ja logistiikan kehittäminen
1. Alueellinen ja sosiaalinen tasa-arvo
    - liikkumisen alueellinen tasa-arvo
    - liikkumisen sosiaalinen tasa-arvo
  1. Ympäristö ja turvallisuus
    - ihmisiin ja luontoon kohdistuvien haittavaikutusten minimointi
    - liikennejärjestelmän sopeutuminen rakennettuun ympäristöön
    - luonnonvarojen säästäminen

Tiehallinnon rooli, vastuut ja toimintatavat määritellään tässä visiossa edellä sanottujen tavoitealueiden mukaan niin, että tiehallinto tieliikenneviranomaisena voisi tulevina vuosina toteuttaa osaltaan koko liikennejärjestelmän kehittämiseksi asetettuja tavoitteita mahdollisimman hyvin.

Tiehallinto 2005

Tiehallinto on kansallisesti ja kansainvälisesti arvostettu tieliikenteen ja tienpidon asiantuntija. Sillä on vastuu yleisten teiden tienpidosta ja laaja vastuu Suomen tieliikennesektorin kehittämisestä osana koko liikennejärjestelmää. Tiehallinto edistää toimillaan yhteiskunnan hyvinvointia taloudellisesti ja kestävä kehityksen periaattein. Se perustaa toimintansa eri asiakasryhmien tarpeiden tuntemukseen ja yhteensovittamiseen voimavarojensa puitteissa avoimella ja vuorovaikutteisella toimintatavalla. Tiehallinto hankkii tienpidossa ja tieliikenteessä tarvittavat tuotteet ja palvelut mahdollisimman edullisesti markkinoilla toimivilta tuottajilta kilpailuttamalla sekä edistää toimivien alan markkinoiden kehittymistä. Tiehallinnon toiminta perustuu joustaviin ja tehokkaisiin prosesseihin ja henkilöstön korkeaan osaamiseen sekä yhteistoimintaan kansallisissa ja kansainvälisissä yhteistyöverkoissa.

2.1. YHTEISKUNNAN HYVINVOINNIN EDISTÄJÄ

Tiehallinto edistää toimillaan kansalaisten ja koko yhteiskunnan hyvinvointia. Tässä keskeisinä toimintaperiaatteina ovat:

- tieliikenteen tarpeiden yhteensovittaminen koko liikennejärjestelmän kehittämiseksi asetettujen tavoitteiden kanssa
- tieliikenteen turvallisuuden ja toimintavarmuuden parantaminen
- elinkeinoelämän kuljetusten taloudellisuuden ja kansainvälisen kilpailukykyyn turvaaminen
- tasapuolisten liikkumismahdollisuuksien ja peruspalvelujen saatavuuden turvaaminen eri tienkäyttäjryhmille koko maassa.
- joukko- ja kevytliikenteen toimivuuden edistäminen

2.2. VASTUULLINEN ASIAANTUNTIJA

Tiehallinto on kansallisesti ja kansainvälisesti arvostettu liikenteen ja tienpidon korkean osaamisen asiantuntija. Se on Suomen tie- ja liikennealan kehittämissuunnannäyttävä ja vastaa tienpidon ja tieliikenteen vaikutuksista koko liikennejärjestelmän toimivuuteen. Tiehallinto ylläpitää korkeatasoista tie- ja liikennealan tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Sen ydinosaamista ovat yhteiskunnan, asiakkaiden ja sidosryhmien tarpeisiin perustuvan tieliikennejärjestelmän ylläpito ja kehittäminen sekä siinä tarvittavien palvelujen ja tuotteiden suunnittelu, ohjelmointi ja tilaaminen. Asiantuntijana tiehallinto toimii aktiivisesti yhteistyöverkoissa valtakunnallisten ja alueellisten yhteistyökumppaneidensa kanssa.

2.3. ASIAKASLÄHTÖINEN TOIMIJA

Tiehallinto selvittää, tulkitsee ja yhteensovittaa erilaisten asiakasryhmien tarpeita ja avustaa niiden pohjalta liikenneministeriötä liikenne- ja tiepolitiikan suunnittelussa. Tiehallinto tutkii jatkuvasti asiakkaidensa tarpeita, mittaa säännöllisesti asiakkaiden tyytyväisyyttä ja palvelujen tasoa sekä hyödyntää palautteen ohjelmien ja palvelujen suunnittelussa. Asiakkaiden tarpeiden ja tieliikennejärjestelmän tavoitteiden pohjalta tiehallinto suunnittelee tarvittavat tieliikenteen ja tienpidon tuotteet ja palvelut. Tiehallinto kehittää asiakaslähtöisesti myös uusia tuotteita ja palveluja. Tuotettavien palvelujen laatua varmistetaan muun muassa palvelusitoumusten avulla.

2.4. LIIKENNETURVALLISUUDEN EDISTÄJÄ

Liikenneministeriö koordinoi kaikkien liikennemuotojen turvallisuutta kokonaisuutena. Tieliikenteen sektoriviranomaisena Tiehallinnolla on keskeinen rooli tieliikenteen turvallisuuden edistämiseksi ja liikenneturvallisuustyön koordinoijana. Tiehallinto vähentää riski- ja häiriötilanteita selkiyttämällä liikkumisympäristöä ja tehostamalla liikenteen ohjausta. Yhdessä muiden vastuutahojen kanssa Tiehallinto vaikuttaa eri tienkäyttäjryhmien tietoihin ja asenteisiin turvallisen liikkumisen puolesta.

2.5. KESTÄVÄN KEHITYKSEN PERIAATTEIN TOIMIJA

Tiehallinto ottaa toiminnassaan huomioon kestävä kehityksen periaatteet. Tiehallinto edistää turvallisen ja ympäristöä säästävän liikennejärjestelmän kehittämistä osallistumalla aktiivisesti tieliikenteen asiantuntijana seutukuntien ja kuntien maankäytön ja liikenteen suunnitteluun. Tienpidosta ja tieliikenteestä aiheutuneita ympäristöhaittoja korjataan ja kehitetään uusia ratkaisuja haittojen vähentämiseksi. Tienpidon ratkaisut sovitetaan ympäristöön. Aiheutuvien haittojen syntymistä vältetään ja ehkäistään ennakolta. Tilaajana Tiehallinto huolehtii siitä, että rakentamisessa ja kunnossapidossa käytetään

ympäristön kannalta oikeita työmenetelmiä, materiaaleja ja koneita.

2.6. TIENPIDON KILPAILUN JA MARKKINOIDEN KEHITTÄJÄ

Tiehallinnolla on vastuu tienpidon tuotteiden ja tieliikenteen palvelujen hyvästä laadusta ja edullisuudesta. Tiehallinto edistää aktiivisesti alan toimivien, kilpailtujen markkinoiden syntymistä ja kehittymistä ja kilpailuttaa hankinnoissaan markkinoilla toimivia tuottajia, joiden kanssa tuotteita ja palveluja sekä hankintamenettelyjä parannetaan yhteistyössä. Tiehallinto edellyttää kaikilta palveluja tarjoavilta tuottajilta palvelu- ja tuotekokonaisuuksien ja niiden vaikutusten hallintaa sekä laatu vastuuta tehdystä työstä.

2.7. OSAAVA JA AMMATTITAITOINEN HENKILÖSTÖ

Tiehallinnon korkea osaaminen ja asiantuntijuus perustuu henkilöstön laajaan kokemukseen, jatkuvaan koulutukseen ja työkiertoon. Tiehallinnon työskentelyssä korostetaan hyvää johtamista ja yhteistoimintaa henkilöstön kanssa, henkilöstön palkitsemista työn vaativuuden, henkilökohtaisen suorituksen ja tulosten perusteella sekä henkilöstön kehittämistä ja työkunnan ylläpitoa ja parantamista. Tiehallinnossa korostuvat yhteistyö ja asiantuntijaverkot sekä uudet tietotekniset ratkaisut.

3.1 Organisointi ja työkuultuuri

Tiepiirien organisointi perustuu tiehallinnon arvoissa ja visiossa 2005 sovittuihin näkökulmiin. Tiehallinnon tulee olla yhtenäinen virasto, jolla on koko valtakunnassa yhtenäiset päämäärät. Tiepiirien vuositavoitteista ja resursseista sovitaan tulossopimuksella. Tiepiirien työjärjestyksessä määritellään henkilökohtaiset toimivaltakysymykset ja sisäinen viestintäkuultuuri, joilla toimin selkeytetään yksiköiden ja henkilöiden roolit ja vastuut. Tiepiirit toimivat asiakkaisiin päin yhtenäisin periaattein.

Tiehallinnon toimintamallia muutetaan siten, että jokaisessa tiepiirissä tulee säilymään tietyt perustehtävät. Sen lisäksi jotkut tehtävät keskitetään yhteen tiehallinnon yksikköön, joka hoitaa ne koko tiehallinnon puolesta. Erikoisesti jotkut tukitehtävät voidaan myös hoitaa ostopalveluina. Tämä ns. tiepiirien erikoistumisen kehittämistyö on meneillään. Hämeen tiepiiri osana tiehallintoa tulee osallistumaan aktiivisesti koko Tielaitoksen kehittämiseen.

Tiepiirien perustehtäviksi, jotka jokainen piiri hoitaa itse, on ehdotettu seuraavia:

- vuorovaikutteinen yhteistyö maakuntien liittojen sekä paikallisviranomaisten kanssa
- tienpidon suunnittelu
- liikennejärjestelmäsuunnittelu
- perustienpidon suunnitelmien teettäminen
- teiden hoidon teettäminen
- paikallinen asiakaspalvelu, tienkäyttäjän palautteet ja palvelu, luvat, lausunnot
- alueelliset sektoriviranomaistehtävät.

Hämeen tiepiiri toimii jakaantuneina johtoon ja neljään yksikköön: tienpidon suunnittelu, tienpidon teettäminen, liikenteen palvelut ja tiehallinnon tuki. Tiepiiri kehittää organisaatiota prosessimaiseen toimintatapaan, mitä varten on koko tiehallinnossa määritelty 16 avainprosessia sekä useita tukiprosesseja. Jokaisella avainprosessilla on ns. prosessinomistaja, jonka tehtävänä on yhdessä muiden tiehallinnon yksiköiden vastaavien kanssa kehittää prosesseja. Yksikön päälliköt ovat nimetyt ns. prosessikorien omistajiksi. Vuoden 1999 aikana tiehallinnon sisällä selkeytetään käsitteitä sekä toimintamallin vaikutuksia organisoitumiseen ja käytännön toimintatapoihin. Piirissä toimii erikseen määritellyt tiimit oman toimintamallinsa mukaisesti.

Tiepiirissä on henkilöstön määrä niukka verrattuna toiminnan volyyymiin. Tiepiiri kuten kaikki muutkin tiehallinnon yksiköt ovat joutuneet sitoutumaan toimintamenojen supistamiseen. Käytännössä tämä merkitsee sitä, että suuria muutoksia henkilömäärässä ei tapahdu. Toiminnan muutoksen tai henkilömuutosten aiheuttama resurssitarve hoidetaan seuraavilla keinoilla:

- tiepiirin tarvitsema erikoisosaaminen joko hankitaan muilta tiehallinnon yksiköiltä, ostetaan ulkoa tai rekrytoidaan henkilö. Siirto tiehallinnon muista yksiköistä tapahtuu kutsulla tai sisäisellä ilmoitusmenettelyllä. Mikäli asiantuntemusta ei ole tiehallinnon sisällä, pääjohtaja voi piirin esityksestä antaa luvan uusrekrytointiin, jossa käytetään aina julkista hakumenettelyä

- tiepiiristä poislähtevän henkilön tehtävät voidaan hoitaa sisäisin työnjakokysymyksin tai keskittää työ johonkin muuhun tiehallinnon yksikköön tai ulkoistaa.

Johtaminen ja esimiestyö

Tiepiiriä johtaa tiejohtaja apunaan yksikön päälliköt. Tiejohtaja on delegoinut toimivaltaansa yksikön päälliköille tai muille tiepiirin henkilöille kirjeellään no 145/98/04/H/25.02.1998. Delegointi tarkistetaan vuosittain. Delegointi on henkilökohtainen ja arvioidaan uudestaan henkilön vaihtuessa. Henkilö, jolle yksittäisen asian ratkaisu on delegoitu, on velvollinen informoimaan tiejohtajaa / yksiköiden päälliköitä ja/tai muita asiantuntijoita niistä päätöksistä, joilla on laajakantoiset vaikutukset tai jotka saattavat aiheuttaa asian käsittelyä myöhemmin julkisuudessa.

Merkittävät toimintaa ohjaavat päätökset tehdään tiepiirin johtoryhmässä, jonka puheenjohtajana toimii tiejohtaja ja jäsenenä yksikön päälliköt. Sihteerinä toimii tiejohtajan sihteeri. Jäsenen poissa ollessa hänen sijaisensa osallistuu kokoukseen. Asioiden esittelyyn voi osallistua muita tiepiirin henkilöitä tai ulkopuolisia. Henkilöstön työoloja koskevissa päätöksissä kuullaan tiepiirin yhteistyötoimikuntaa.

Johtoryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa vuoden alussa määritellyn aikataulun mukaan. Johtoryhmä kokoontuu infopalaveriin pari kertaa kuukaudessa, johon osallistuu myös tiepiirin tiedottaja.

Johtoryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa kehittämisseminaariin, jossa keskustellaan ja päätetään organisaation ja toiminnan kehittämisestä tiehallinnon johtoryhmän ja pääjohtajan erillismääräysten viitoitmalta pohjalta.

3.2 Yksiköiden toiminta-ajatus ja tehtävät

TIENPIDON SUUNNITTELU

Toiminta-ajatus

Tienpidon suunnitteluyksikkö sovittaa yhteen tienkäyttäjien tarpeet tielaitoksen tienpidon päämäärien sekä tavoitteiden kanssa piirin tienpidon strategialla, ohjelmilla ja liikennejärjestelmäsuunnittelulla. Yhteensovittaminen perustuu asiakkaiden tarpeiden tunnistamiseen ja sekä tiestön ja liikenteen tilan hallitsemiseen.

Yksikön tehtävät edellyttävät hyvää toimintaympäristön tuntemusta sekä vuorovaikutteista yhteistyötä sidosryhmien, erityisesti toiminta-alueemme maakuntien liittojen ja kuntien kanssa. Yhteistyö on tärkeää myös tiehallinnon sisällä ja tielaitoksen tuotannon kanssa.

Yksikön henkilöstö on ammattitaitoista ja motivoitunutta. Henkilöstö kykenee itsenäiseen työskentelyyn piirin ja yksikötasolla tehtyjen strategisten linjauksien mukaisesti hyödyntäen tiimimäistä työskentelytapaa. Yksikön johtamisella tuetaan tätä prosessimaiseen työskentelyyn johtavaa toimintatapaa. Johtamisella kannustetaan myös tiimien henkilöstöä moniosaamisen kehittämiseen ja tarvittaessa hakemaan laajempaa näkemystä tehtävien hoitamiseen työskentelemällä Tielaitoksen muissa yksiköissä.

Tehtävät

Tienpidon suunnitteluyksikkö vastaa piirin tienpidon strategioiden suunnittelusta sekä vuosittaisista tienpidon toimintalinjoista ja ohjelmista. Suunnittelussa käytetään apuna kunnossapito-, liikenneturvallisuus-, ja ympäristötuntemusta. Yksikkö osallistuu piirin tulossopimuksen valmisteluun tienpidon ja sen vaikutusten asiantuntijana.

Yksikkö vastaa piirin tieverkon ja sillaston tilan sekä liikenteen kehityksen seurannasta. Tietojen pohjalta tehdään tarvittavat analyysit ja ennusteet.

Yksikkö vastaa piirin alueen tieverkon kehittämisen suunnittelusta ja toimialueen liikennejärjestelmän suunnittelusta. Yksikkö vastaa tieverkon ja eritasoisten maankäyttöä palvelevien suunnitelmien yhteensovittamisesta.

Yksikkö vastaa liikennesuunnittelusta ja liikenneturvallisuustyöstä sekä seuraa niihin liittyvää kehitystä.

Tienpidon ohjelmointi

Tienpidon tarpeet

Yhteiskunnan toiveet

- maakuntien liitot
- kunnat
- tienkäyttäjät
- tiepalveluiden neuvottelukunta

Tienpidon toimintalinjat

- strategiat
- toiminta- ja taloussuunnitelma
- suunnittelu- ja ilmakuvausohjelmat
- ympäristöasiat

Tienpidon rahoitus

- perustienpito
- muut hankkeet (EU- ja työllisyshankkeet)

Tiealoitteet

Esisuunnittelu

- suunnittelun tilaaminen
- tarveselvitykset

Tiestötiedot

Rekisterien ylläpito

- tierekisteri
- onnettomuusrekisteri
- siltarekisteri, SIHA
- kuntorekisterit (KURRE), PMS

Tiestön tila

- arviot
- ennusteet

Tiestö

- mittausten ja laskentojen tilaaminen
- Alan kehittämistoiminta

Liikenne

Maankäyttö ja liikennesuunnittelu

- kaavalausunnot
- poikkeus- ja rakennuslupalausunnot
- liikenne-ennusteet
- liikennejärjestelmät ja tieverkko

Liikenneturvallisuus

- aloitteet
- analyysit
- suunnitelmat ja toimenpiteet
- tutkijalautakuntatyö
- tievalaistus
- nopeusrajoitukset

Matti Höyssä

TIENPIDON TEETTÄMINEN

Toiminta-ajatus

Tienpidon teettäminen on tiehallinnon yksikkö, joka toteuttaa käytännössä tielaitoksen tienpidon päämääriä ja tavoitteita sekä piirin strategioita ja ohjelmia teettämällä tienkäyttäjien ja muun yhteiskunnan tarvitseman tienpidon.

Yksikkö huolehtii osaltaan, että tienpitoon tarkoitetut määrärahat käytetään sovittujen linjausten mukaan kokonaisuuden kannalta mahdollisimman taroituksenmukaisesti ja edullisesti, ja varmistaa, että tienpidon tuotteet ja palvelut saadaan ajallaan, oikean laatusina ja mahdollisimman pienin ympäristöhaitoin.

Tienpitotuotteiden teettämistä kehitetään kohti avointa kilpailutilannetta. Toimivien markkinoiden luomista ja ylläpitämistä varten yksikön hallinnassa on strategisia maa-ainesalueita sekä tukikohtaverkosto.

Tehtävät

Yksikkö vastaa tienpitotuotteiden teettämisestä *tienpidon suunnittelu* -yksiköltä saamiensa tilauskehysten perusteella. Tehtäviin kuuluu teettämisen valmistelu, sopimukset ja tilaukset, toteuttamisen valvonta, tuotteiden vastaanotto ja luovuttaminen käyttöön sekä niihin liittyvät hallinnolliset päätökset. Yksikkö huolehtii seuraavien tienpitotuotteiden tai -tuoteryhmien toteuttamisesta:

- tie- ja rakennussuunnittelu
- laajennus- ja uusinvestoinnit
- ylläpito ja korvausinvestoinnit
- hoito

Ne teetetään pääosin tielaitoksen tuotannon kanssa tehtävin sopimuksin. Tie- ja rakennussuunnittelua teetetään yksityisillä konsulteilla samassa suhteessa kuin aikaisemminkin. Lisäksi kilpailutetaan ulkoisilla markkinoilla tiehallinnon johtoryhmässä erikseen sovitut kohteet.

Yksikkö vastaa maanlunastustoimenpiteiden käynnistämisestä, tie- ja liitännäisalueiden hankinnasta ja korvausten maksamisesta sekä tukikohtakiinteistöjen ylläpidosta, vuokrauksesta ja mahdollisesta poisluovuttamisesta tai myynnistä.

Yksikkö kehittää teettämisen toimintatapoja, sopimusasiakirjoja ja toimintaohjeita avoimeen kilpailuun siirtymistä ajatellen tiehallinnon johdon linjausten mukaan.

Toimintatapa

Yksikön toimintaa kehitetään kohti prosessimaista työskentelyä, joka edellyttää aktiivista yhteistyötä tiehallinnon yksiköiden ja henkilöiden välillä. Erityisen tärkeä yhteistyökenttä on tiehallinnon tiemestareilla, jotka hoitavat koko tiehallinnon edustajina ja paikallisina asiantuntijoina paitsi hoito- ja ylläpitotöiden teettämistä myös lupa- ja lausunto- ym. asiakaspalvelutehtäviin liittyviä opastus-, valmistelu- ja valvontatehtäviä.

Tienpidon teettäminen -yksikön sisäistä toimintaa kehitetään tiimityön periaatteiden mukaan. Tiimityöllä pyritään:

- selkeisiin pelisääntöihin ja tasaiseen työkuormitukseen
- tehokkaaseen sisäiseen tiedotukseen ja avoimeen, keskustelevaan ilma-
piiriin
- kasvattamaan me-henkeä, edistämään tasapuolisuutta ja toisten työn ar-
vostamista koko tiepiirissä
- luomaan asiallinen ja rehti toimintatapa sidosryhmien, urakoitsijoiden ja
konsulttien sekä Tielaitoksen tuotannon kanssa, ja edistämään toiminnan
yhtenäisyyttä
- ylläpitämään ja lisäämään ammatillisia valmiuksia sekä hyvää työkuntoa
- tiimityötä samoin kuin koko yksikön toimintaa ohjaavat tiehallinnon arvot.
Tiimien jäsenillä on tiimissä itsenäiset tehtävät ja vastuut tiimin tehtävän ja
kokonaisvastuun ohella

Tienpidon teettämisen yksikössä on kolme tiimiä:

- suunnittelun, ylläpidon ja rakentamisen tiimi (SYR)
- maanhankinta- ja kiinteistötiimi (MAK) ja
- tiemestartiimi (TIEM).

Jokaisella tiimillä on vetäjä, joka huolehtii tiimin yhteisistä asioista sekä tiimi-
työn kehittämisestä. Tiimit kokoontuvat säännöllisesti.

Yksikön päällikköä avustaa yksikön johtamisessa johtotiimi, johon kuuluu yk-
sikön päällikön lisäksi yksikön toiminnansuunnittelija ja sihteeri, tiimien vetäjät
ja avainprosessien omistajat sekä tarvittaessa asiantuntijajäseniä.

Toiminnan kehittämiseen osallistuu yksikön koko henkilöstö. Tiedon kulun ja
yhteistyön parantamiseksi pidetään kuukausittain koko yksikön henkilöstöko-
kous H -johtoryhmän kokouksen jälkeen. Lisäksi koko henkilöstö osallistuu
yksikön kehittämispäiviin, joita järjestetään kaksi kertaa vuodessa.

Yksikön päällikkö raportoi yksikön toimintaa koskevista keskeisistä asioista
tiejohtajalle. Yksikön tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan piirin tavoittei-
den raportoinnin yhteydessä.

Toiminnan painopisteet vuonna 1999

Yksikön toiminnan kehittämisen painopisteitä vuonna 1999 ovat mm.

- prosessimaisen työskentelyn edistäminen ja prosessien kehittäminen se-
kä yhteistyö tiehallinnon muiden yksiköiden kanssa
- hankkeiden hallinnan tehostaminen ja hankinnan hallintajärjestelmän
käytön omaksuminen
- yhteistyön lisääminen ympäristökeskusten kanssa ja yhteistyön tehosta-
minen maanmittauslaitoksen kanssa ja
- yhteistyö Tielaitoksen tuotannon kanssa: tilaajan ja urakoitsijan roolien
omaksuminen sekä urakoinnin kehittäminen pilottihankkeiden avulla sekä
- edelleen uusien teettämismuotojen käyttö ja kehittäminen sekä tarjous-
pyyntöasiakirjojen sisällön kehittäminen

Matti Lahti

LIIKENTEEEN PALVELUT

Toiminta-ajatus

Yksikkö palvelee tienkäyttäjiä ja muita asiakkaita liikenteen hallintaan, liikennesääpalveluun, liikennetiedotukseen ja asiakaspalveluun liittyvissä asioissa sekä muita tiehallinnon yksiköitä asiakaspalautteen käsittelyssä ja raportoinnissa.

Yksikkö toimii aktiivisesti liikenteenhallinta- liikenteenpalvelu- ja liikennetiedotusjärjestelmien kehittämiseen yhdessä piirin muiden yksiköiden sekä keskushallinnon ja muiden piirien asiantuntijoiden kanssa.

Tehtävät

Yksikkö muuttaa toimintamallia hallitusti tiimimäisen toiminnan suuntaan ja toimii aktiivisesti vastuullaan olevien avainprosessien kehittämiseksi myös laitostasolla.

Yksikköön kuuluvat yksikkötiimit:

- liikenteenhallintatiimi
- liikennekeskus
- asiakaspalvelutiimi

Yksikkötiimeillä on itsenäistä toimivaltaa oman tehtäväalueensa asioissa sekä velvollisuus kehittää toimintaansa ja palvelujansa.

Liikenteenhallintatiimi vastaa

- liikennevaloista
- muuttuvista liikenteen ohjauslaitteista
- yleisten teiden viitoituksesta ja liikennemerkeistä
- palvelukohteiden viitoituksesta
- tienvarsimainoksista
- tilapäisistä opasteista
- tietyömaiden liikennejärjestelyistä
- tievalaistuksista

ja osallistuu liikenteenhallinta-, asiakaspalvelu- ja palautejärjestelmien kehittämiseen yhdessä piirin muun henkilöstön ja tiehallinnon muiden asiantuntijoiden kanssa.

Liikennekeskus vastaa piirin

- tienkäyttäjäpalveluista
- tiesääpalveluista
- liikennetiedotuksesta
- liikenteen hallintaan liittyvistä käyttö- ja päivystystehtävistä kuntien ja muiden sidosryhmien välisestä yhteistyöstä tiesää- ja liikennetiedotusasioissa
- liikenteenhallintajärjestelmien käytöstä ja ylläpidosta
- ympärivuorokautisesta päivystyksestä (24 h) myös valtakunnallisesti
- liikenteen tiedotuskeskuksen ja piirien liikennekeskustenvälisestä yhteistyöstä ja toiminnoista

ja osallistuu asiakaspalautte- ja liikenteenhallintajärjestelmien käyttöön. Liikennekeskusta kehitetään piirin "liikennetietokeskukseksi" yhdessä yksikön muiden tiimien ja piirin muun henkilöstön sekä laitoksen muiden liikenneasiantuntijoiden kanssa. Liikennekeskus ja kelikeskus toimivat yhteisissä tiloissa.

Asiakaspalvelutiimi vastaa

- asiakaspalvelusta

- asiakaspalautejärjestelmän käytöstä ja kehittämisestä
  - piirin isännöinnistä ja eräistä muista tiehallinnon tuki-yksikön kanssa sovitusta sisäisistä palveluista
  - erikoiskuljetuksista
  - teiden erikoiskäytöstä
  - yksityistieasioista
  - liittymäluvista
  - tiealueen käyttöluvista
  - tien kunnosta johtuvista korvauksista
- ja osallistuu asiakaspalvelu- ja palautejärjestelmien kehittämiseen yhdessä piirin muun henkilöstön kanssa.

Heikki Ikonen

TIEHALLINNON TUKI

Toiminta-ajatus

Tiehallinnon tukiyksikön toiminta-ajatuksena on tukea omalla toiminnallaan tiejohtajan ja piirin muiden yksiköiden toimintaa. Yksikkö huolehtii piirin yhteisistä hallinnollisista tehtävistä niin, että muut yksiköt voivat keskittyä omiin, tienpitoon liittyviin, ydintehtäviin.

Yksikön ydintehtävät ovat henkilöstöhallinta, tulos- ja talousohjaus, taloushallinta, viestintä ja toimistopalvelut ja toiminnan kehittäminen. Yksikkö toimii kiinteässä yhteistyössä tiehallinnon muiden yksiköiden kanssa ja tuotannon kanssa.

Tukiyksikkö toimii tehokkaalla, joustavalla ja palvelualttiilla toimintamallilla. Henkilöstö on ammattitaitoista, uusiin haasteisiin orientoitunutta, moniosaamiseen pyrkivää ja yhteistyökykyistä. Yksikön johtamismallin tunnuksia ovat avoin ilmapiiri, luottamus henkilöstöön, tiedon nopea kulku, yhteistyö ja kumppanuus.

Kaikille yksikön henkilöille on määritelty päätehtävät ja jokaiseen tehtävään on nimetty sijaiset. Yksikössä toimii neljä ryhmäkohtaista tiimiä ja toiminta on tiimimäisesti.

Tehtävät

Tiehallinnon tuen päätehtävät ovat:

- tulos- ja talousohjaus
- viestintä
- henkilöstöhallinta
- toiminnan ja henkilöstön kehittäminen
- palkanlaskenta
- taloushallinta
- kirjaamo ja arkisto
- postitus, monistus
- puhelinvaihte

Tiehallinnon tuen tiimit:

- esikunta
- henkilöstö
- talous
- toimisto

Esikuntatiimin ydintehtävinä on ohjata tiepiirin toimintaa tulos- ja talousohjauksella, kehittää piirin toimintaa, avustaa piirin johtoa, hoitaa ulkoinen ja sisäinen viestintä sekä koordinoita atk-toimintaa. Henkilöstötiimin ydintehtävinä on vastata piirin henkilöstöhallinnasta, hoitaa palkanlaskenta ja koordinoita koulutusasioita. Taloustiimin ydintehtävinä on vastata taloushallinnasta, kirjanpidosta ja maksuliikkeestä. Toimistotiimin ydintehtävinä on hoitaa piirin kirjaamo ja arkisto sekä huolehtia piirikonttorin postituksesta, kopioinnista ja puhelinvaihteesta.

Tukiyksikkö vastaa seuraavien tiepiirin sisäisten tiimien toiminnasta:

- omaisuudenhallintatiimi, joka huolehtii piirin pientarvikkeiden hankinnoista ja niiden poistoista
- talousohjaustiimi, joka toimii yksiköiden välisenä yhdyslinkkinä talousasioissa
- tulosohjaustiimi, joka koordinoi piirin tulostavoitteiden toteutumista ja raportointia
- prosessointitiimi, joka ohjaa prosessimaisen toiminnan kehittämistä
- tyky-tiimi, joka koordinoi ja kehittää työkyvyn ylläpito-, virkistys- ja liikuntatoimintaa
- atk-tiimi, joka koordinoi ja kehittää piirin atk-toimintaa
- isännöintiitiimi, joka huolehtii piirikonttorin kiinteistön isännöintiin ja hoitoon liittyvät asiat

Toiminnan painopisteet vuonna 1999

Tukiyksikön toiminnan kehittämisen painopisteitä vuonna 1999 ovat talousohjauksen kehittäminen, prosessitoiminnan kehittäminen, koulutussuunnitelman täytäntöönpano ja sisäisen viestinnän kehittäminen. Yksikkö varautuu ja valmistautuu laitostasoisien tukitehtävien keskittämisen tuomiin toimintamuotoihin vuodelle 2000.

Tenho Aarnikko

3.3 Piirin ja yksiköiden tavoitteet

PIIRIN TULOSTAVOITTEET

Liikenneturvallisuus

- tienpitotoimin saavutetaan 6,5 henkilövahinko-onnettomuusvähennemää
- toteutetaan liikenneturvallisuuksuunnitelman toimenpiteitä
- rakennetaan kevyen liikenteen väyliä
- tehdään tutkimus liikenneturvallisuuuden riskitekijöistä ja etsitään ongelmiin ratkaisumalleja
- raportoidaan automaattisesta liikenteen valvonnasta ja taajamasaneerauksista

Liikenteen sujuvuus

- vähennetään työmaiden liikenteelle aiheuttamia haittoja
- laaditaan toimintasuunnitelma liikenteen sujuvuuden parantamistoimenpiteistä

Tieverkon kunto

- huonokuntoisten päällystettyjen teiden määrä saa olla enintään 710 km
- vähennetään 25 % runkokelirikkohaitoista

Ympäristö

- suojataan melulta 2000 asukasta
- parannetaan vähintään yksi taajamatie
- toteutetaan vähintään yksi luonnon- ja maisemanhoitoprojekti
- varmistetaan suolan käytön väheneminen
- auditoidaan tiesuunnitelmien hankinta

Tiehallinnon taloudellisuus

- piirin oman toiminnan menot vähenevät 0,2 mmk

Teettämisen taloudellisuus

- tienpidon tuotteiden ja palvelujen hintataso laskee
- tienpidon kilpailuttamista lisätään
- laaditaan tarjous- ja hintarekisteri

Henkilöstö

- määritellään osaamisen kehittämisen painopistealueet
- työkykyä parannetaan

Toiminnan kehittäminen

- prosessitoimintaa kehitetään
- aloitetoiminta säilyy vireänä
- määritellään toiminnan osa-alueita, joissa piiri on tiehallinnon johtava organisaatioyksikkö

TIENPIDON SUUNNITTELU

Sitoutuminen piirin tulostavoitteisiin

Yksikön henkilöstö on sitoutunut omalta osaltaan huolehtimaan piirin tulostavoitteiden toteutumisesta. Yksikön sisällä on nimetty vastuuhenkilöt tulostavoitteisiin, jotka koskevat välittömästi yksikön tehtäväaluetta. Henkilöstö on aloitteellinen kehittämään uusia ratkaisuja tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitevastaavat sitoutuvat raportoimaan tavoitelohkon tilanteesta hallinnon tuelle sovitun aikataulun mukaisesti. Raportointiin liittyen ollaan aktiivisia esittämään tarpeellisia korjaustoimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi.

Prosessimainen työskentely

Toiminta- ja taloussuunnitteluprosessia kehitetään valtakunnallisen avainprosessin 1.3 mukaisesti. Piiri on aktiivinen kehittämään koko laitostason prosessia. Vuoden aikana on prosessi kuvattu ja vuosien 2001 – 2004 toiminta- ja taloussuunnitelma on pääpiirteissään laadittu prosessin mukaisesti. Erityisesti on otettu huomioon vuoropuhelun kehittäminen yhteistyökumppaneiden ja keskushallinnon kanssa.

Yksikön sisällä valmentaudutaan prosessimaiseen työskentelyyn. Henkilöstökokouksissa keskustellaan prosessimaisen toiminnan perusteista. Järjestetään yksikön sisällä prosessipäiviä.

Työkunto

Yksikön henkilöstön työkuntoa kehitetään kestävämpään paremmin kiireisen työelämän rasituksia. Laitostasolla tehdyn tutkimuksen tulokset hyödynnetään yksikön toiminnan suunnittelussa. Tiimimäisellä työskentelyä kehittämällä parannetaan töiden tasapuoleisempaa jakautumista. Fyysistä kuntoa parannetaan luomalla mahdollisuuksia peruskuntoiluun. Yksikön henkilöstön kävelykunto testataan ja henkilöstön on mahdollisuus saada yksilöitu kunto-ohjelma. Fyysistä kuntoilua kannustetaan myös koko henkilöstöä koskevilla tempauksilla.

Yhteistyö

Piirin sisällä yksiköiden välinen yhteistyö on kehittynyt varsin myönteisesti. Yksikkö kehittää yhteistyötä muiden piirien ja keskushallinnon kanssa. Naapuripiirien kanssa parannetaan yhteistyötä strategioiden laadinnassa ja ohjelmoinnissa. Yksikön eri tiimeistä koottu kuuden henkilön ryhmä tekee benchmarkingin yhteen piiriin. Keskushallinnon tie- ja liikenneolojen suunnittelut - yksikön kanssa kehitetään valmistelijoiden välistä yhteistyötä pyrkimyksenä oppia enemmän molempien yksiköiden tiedontarpeista ja tehtäväkokonaisuuksista.

Toiminnan kehittäminen

Toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnassa kehitetään vaikutusten arviointimenetelmiä. Suunnitelmaluonnoksessa esitetään eri vaihtoehtoja eri painotuksille ja arvioidaan näiden vaikutuksia. Vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan tienpidon kokonaisvaikutuksia sosio-ekonomisten vaikutusten perusteella. Menetelmien kehittämisessä ollaan yhteistyössä keskushallinnon ja ympäristökeskusten sekä maakuntien liittojen kanssa.

Päätieverkon kehittäminen

Laaditaan selvitys päätieverkon kehittämishankkeista Hämeen tiepiirin alueella. Selvityksessä otetaan huomioon päätiejaksot laajempina kokonaisuuksina kuin piirirajat edellyttäisivät. Hankkeista laaditaan uusilla tiedoilla esitteet. Kehittämishankkeiden vaikutuksia arvioidaan laaja-alaisesti. Selvitykseen liittyen laaditaan strategia ongelmien poistamisesta tarvittaessa myös uudella ratkaisulla. Tehtävän menestyksekkäs hoitaminen edellyttää hyvää yhteistyötä Strateginen projekti 12: Pääteiden uuden kehittämiskäytön.

Matti Höyssä

TIENPIDON TEETTÄMINEN

Sitoutuminen piirin tienpidon tavoitteisiin

Yksikön henkilöstö sitoutuu tiehallinnon arvoihin ja piirin tulostavoitteisiin yksikön kehittämispäivien ryhmätöiden, tiimien käsittelyn ja kehittämiskeskustelujen avulla.

Laaditaan suunnitelmat yhteistyössä Tienpidon suunnittelu -yksikön ao. tavoitevastaavan (*Tero Haarajärvi*) kanssa toimenpiteiksi *liikenteen sujuvuus* - tavoitteen onnistumisen varmistamiseksi. Suunnitelman tekemiseen osallistuvat Tienpidon teettäminen -yksiköstä *Pekka Järvinen, Heikki Koski ja Lasse Lähteenmäki*. Suunnitelman laadintaryhmä huolehtii myös toimenpiteiden auditoinnista. Laadittujen suunnitelmien toteutumista seurataan ja raportoidaan tavoitteiden raportoinnin yhteydessä.

Muiden tienpitoa koskevien tavoitteiden yhdyshenkilöinä vuonna 1999 ovat

- Liikenneturvallisuus *Raimo Pitkänen*
- Tieverkon kunto
  - päällystetyt tiet *Lasse Lähteenmäki*
  - soratiet *Antti Piirainen*
- Ympäristö *Raimo Oksa*
- Tienpidon taloudellisuus *Matti Lahti* (tavoitevastaava)

Henkilöstön asennoitumista ympäristöasioihin parannetaan ympäristötietoutta lisäämällä. Tiesuunnitelmien hankinnan prosessi auditoidaan painottuen ympäristöasioihin.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen

Henkilöstön osaamista kehitetään Tiehallinnon arvojen ja vision 2005 pohjalta määrittelemällä osaamisen kehittämisen painopistealueet vuonna 1998 tehdyn osaamiskartoituksen perusteella. Laaditaan yksikön henkilöstön kehittämissuunnitelma.

Henkilöstön työkuuntoon kiinnitetään huomiota. Työtyytyväisyyttä ja työkuuntoa koskevien tutkimusten tulokset hyödynnetään yksikön toiminnan suunnittelussa. Tiimimäistä työskentelyä kehittämällä parannetaan henkilöstön yhteistyövalmiuksia, varmistetaan ammatillisen tuen saaminen ja edistetään töiden tasapuolista jakautumista.

Toiminnan kehittäminen

Teettämisen prosesseja kehitetään valtakunnallisten avainprosessien mukaisesti. Teettämisen prosessien toimintamallit on tehty. Yksikön henkilöstö osallistuu aktiivisesti laitostason prosessien kehittämiseen. Osallistutaan piirin toimintajärjestelmän itsearviointiin. Yksikössä valmentaudutaan prosessimaiseen työskentelyyn.

Henkilöstön aloitteellisuutta edistetään.

Yksikön erikoisosaaminen kartoitetaan siten, että voidaan määrittää ne toiminnan osa-alueet, joissa teettämistoimintoja voitaisiin keskittää.

Yhteistyö

Prosessien yhteistyötiimit toimivat hyvin ja niiden toiminta on tavoitteellista.

Yksiköiden välinen yhteistoiminta on monipuolista ja jatkuvaa. Henkilökohtainen kanssakäyminen on aktiivista ja vuorovaikutteista.

Naapuripiirien kanssa lisätään yhteistyötä urakoiden valmistelussa ja valvonnassa sekä toimenpiteiden ajoituksessa. Yhden tiepiirin kanssa tehdään benchmarking -yhteistyötä. Muiden tiepiirien kanssa tehdään myös auditointiyhteistyötä.

Tuotannon kanssa kokeillaan uusia teettämistapoja. Tuotannon laatusuunnitelmia auditoidaan. Erityisesti tuotannon talvihoidon laatusuunnitelmat auditoidaan suolan käytön vähentämisen varmentamiseksi.

Yhteistyötä lisätään ympäristökeskusten kanssa. Samoin tehostetaan yhteistyötä maanmittauslaitoksen kanssa (TIETO -yhteistyö).

Matti Lahti

LIIKENTEEEN PALVELUT

Hämeen liikennekeskuksen ohjausmalli ja toimintapolitiikka

Hämeen liikennekeskus pidetään valtakunnantason keskuksena. Liikennekeskuksen rooli, tehtävät ja vastuut kirjataan sekä laaditaan visio vuodelle 2003. Visiossa luodaan selkeä kuva siitä, mihin suuntaan keskusta kehitetään ja mitkä ovat sen ydinosaamisalueet. Vision luonnissa otetaan huomioon valtakunnantason liikennekeskusstrategia sekä käynnissä oleva liikennekeskus/matkakakeskus toimintamallityö.

Liikennekeskuksen ja tiehallinnon tiemestareiden välistä yhteistyötä tiivistetään.

Piirin liikenteen hallinta; vuoden 1999 toimenpiteet ja TTS-kauden tavoitteet

Piirin liikenteenhallintastrategia on hyväksytty. Strategian jalkauttaminen aloitetaan ja laaditaan tavoitteet TTS-kaudelle 1999-2003. Vuoden lopulla liikenteen hallinnan strategia päivitetään tarvittavilta osin.

Lupa- ja lausuntoasioiden ohjausmalli- ja resursointi

Lupa- ja lausuntoasioiden käsittelystä laaditaan ohjausmalli ja tarkistetaan resursointi. Asia kuuluu asiakaspalveluprosessiin, jota lähdetään kehittämään ja käyttöönottamaan ensimmäisten prosessien joukossa.

Palvelusitoumus

Yksikkö valmistelee Hämeen tiepiirin palvelusitoumuksen yhteistyössä piirin muiden yksiköiden kanssa. Palvelusitoumus valmistellaan sellaisella aikataululla, että se on käyttöönotettavissa 1.1.2000 niin erikseen päätettäessä.

Heikki Ikonen

TIEHALLINNON TUKI

Tiimien tavoitteet

Esikunta

- Sisäisen viestinnän kehittäminen L. Kristerin laatiman raportin pohjalta.
- prosessitoiminnan kehittäminen laitostason ajatusten mukaisesti ja aktiivinen osallistuminen prosessoinnin kehittämiseen niin piiri- kuin laitostasolla
- atk-toiminnan (ohjelmat, järjestelmät, verkko) varmistaminen, yhteistyö Novon kanssa (toiminnallinen yhteistyö, seurantapalaverit), palautteen kerääminen sekä atk-koulutuksen koordinointi ja järjestäminen
- piirikiinteistön ylläpidon ja hoidon uudelleenjärjestäminen
- tyky-asioiden laatutason parantaminen hoitaminen.

Henkilöstötiimi

- henkilöstöstrategian laatiminen
- koulutussuunnitelman kehittäminen ja käyttöönoton varmistaminen
- piirin organisaatiotutkimuksen järjestäminen
- henkilöstöhallintajärjestelmän kehittäminen

Taloustiimi

- seurantajärjestelmän kehittäminen yksiköiden ja piirin talousohjauksen parantamiseksi
- uuden taloushallintajärjestelmän käyttöönotto ja yhteistyön parantaminen muiden yksiköiden kanssa
- osaamistason parantaminen siten että piirillä syntyy valmiuksia ottaa vastaan keskitettyä talousasioiden hoitoa vuonna 2000.

Toimistotiimi

- omaisuuden hallinnan hoitaminen, eli piirin tarvikkeiden hankinta- ja poistotehtävien suorittaminen
- sisäisen tiedon hallintajärjestelmän, DA:n uusimisen läpivieminen
- infopisteen (puhelinvaihte) toimintojen kehittäminen lisäämällä oheistoimintoja.

Yksikön yhteiset tavoitteet

- varaudutaan keskittämisen tuomiin toimintamuutoksiin vuonna 2000. Jos laitostasoisia suunnitelmia on tehty, on Hämeessä tehty niihin liittyvä strategia ja toimintasuunnitelma
- atk-osaaminen; koko tuen henkilöstö pystyy tekemään Wordilla tekstejä ja lähettämään tekstitiedostot sähköpostilla. Viisi tukilaista pystyy tekemään hyvin Excelillä taulukoita. Kolme tukilaista pystyy tekemään hyvin PowerPointilla kalvoja. Kolme tukilaista osaa skannata kuvia. Viisi tukilaista osaa käyttää taloustiimin lisäksi Prositia.

Tenho Aarnikko

3.4 Osallistuminen laitoksen kehittämiseen

Arkistonmuodostus työryhmä (AMS)

Jalonen Marjatta

Hoidon verkko

Piirainen Antti

Liikennekeskuksen kehittäminen

Udelius Marketta

Liikennekeskusstrategia työryhmä

Udelius Marketta

Liikenteen hallinta yhdyshenkilö

Noukka Mirja

Viking-hankkeet

Ikonen Heikki

Noukka Mirja, yhdyshenkilö

Udelius Marketta

T&K yhdyshenkilö

Haarajärvi Tero

Määrärahojen seurannan varmistaminen-tiimi

Järvinen Pekka

SILKO-toimikunta

Paattilampi Hannu

Tie- ja liikenneolojen suunnittelun kehittämisryhmä (TLOS-areena)

Höyssä Matti

Asiakkuusprojekti

Höyssä Matti

Strateginen projekti S 12, päätteiden parantamisratkaisut

Höyssä Matti

Tiehallinnon henkilöstöasioiden hallinta työryhmä

Männistö Kari

Tiehallinnon johtoryhmä

Pukkila Mauri

Tiehallinnon laatutiimi

Oksa Raimo

Tiehallinnon talousohjaustiimi

Järvinen Armi

Tiehallinnon tulosohtiaustiimi

Aarnikko Tenho

Tiehallinnon teettämisyksikön päälliköiden verkosto

Lahti Matti

Tiehallinnon viestintäryhmä

Laine Anja

Aarnikko Tenho

Tie- ja liikenneolojen suunnittelun hallintajärjestelmän kehittäminen työryhmä (TILSU)

Mäki Risto

Ylläpidon hankinnan asiantuntijatiimi

Lähteenmäki Lasse

Tiehallinnon YTT

Lähteenmäki Lasse

3.5 Kehittämissuunnitelma vuodelle 1999

Vihreä kirja = organisaatio ja toimintamalli	2 / 1999
Prosessitoiminnan kehittäminen, 1-vaihe	2 - 4 / 1999
• kehittämissuunnitelma	
• HOSS-koulutus	
• laitostasoinen kehittämistyö	
Alustavat työohjelmat ja TTS	2 - 3 / 1999
Käyttöomaisuuden hallintasuunnitelma	3 / 1999
• autot yms.	
• laitehankinnat	
Aloite- ja parannusehdotustoiminnan periaatteet	3 / 1999
Osaamisen kehittämisen painopistealueiden määrittäminen	3 - 4 / 1999
Piirin talviretki Himokselle	20.3.1999
Sisäinen itsearviointi	28-29.4 / 1999
EA-keskustelu ja Columbus	4 - 6 / 1999
Prosessitoiminnan kehittämisen 2. vaihe erillisen suunnitelman mukaan	6 - 7 / 1999
Piirin tavoitteiden kk-raportit	4 / 1999 5 / 1999 6 / 1999 syksy, erillisen aikataulun mukaan
Varautumissuunnitelma	5 - 6 / 1999
Piirin päivä	17.9.1999
Sisäisen itsearvioinnin toimenpiteiden seuranta	8 - 9 / 1999
Tiehallinnon tehtävien keskittämisen vaikutukset Hämeen tiepiiriin	9 - 10 / 1999
Benchmarking	19.5.1999 Lahti 8 / 1999 11 / 1999
"Palvelusitoumuksen" käyttöönottoperiaatteet	10 / 1999
Osaamisen kehittämisen tilannekatsaus	10 / 1999
Prosessitoiminnan 3. vaihe erillisen suunnitelman mukaan	11 - 12 / 1999

Hämeen tiepiirin organisaatio 1.1.1999

TIEJOHTAJA

Mauri Pukkila

TIENPIDON SUUNNITTELU

Matti Höyssä

- Tienpidon toimintalinjat
- Tienpidon ohjelmat
- Esisuunnittelu
- Liikennejärjestelmät
- Liikenne-
turvallisuus
- Ympäristöasiat
- Maankäyttöasiat

TIENPIDON TEETTÄMINEN

Matti Lahti

- Hoito- ja ylläpito
- Rakentaminen
- Tie- ja rakennus-
suunnittelu
- Kiinteistöasiat

LIIKENTEEN PALVELUT

Heikki Ikonen

- Liikenteen hallinta
- Liikennekeskus
- Asiakaspalvelu
- Lupa-asiat

TIEHALLINNON TUKI

Tenho Aarnikko

- Tulos- ja talous-
ohjaus
- Prosessitoiminnan
kehittäminen
- Viestintä
- Henkilöstöhallinto
- Talousasiat
- Toimistopalvelut
- Atk-toiminta
- Tyky-toiminta
- Omaisuuden
hallinta

Paikallinen asiantuntija- ja asiakaspalvelu

4.2 Vakituinen henkilöstö 1. 3. 1999

Aarnikko Tenho
Ala-Akkala Jarmo
Aro Ari
Aura Pirkko
Auvinen Eevi
Elo Juhani
Flinkkilä Jorma
Haarajärvi Tero
Haavisto Eero
Harju Anneli
Hellsten Kirsti
Hilden Eino
Himanan Tapani
Hirsilä Kaija
Hukari Mervi
Hutko Päivi
Huttunen Minna
Hyörinen Juhani
Höyssä Matti
Ijäs Markku
Ikonen Heikki
Ikonen Heikki
Jalonen Marjatta
Jokinen Pirjo
Jylhäkorpi Irene
Järvinen Armi
Järvinen Pekka
Kannisto Timo
Karhu Pentti
Karhu Pentti
Kiviaho Sisko
Kivistö Jaakko
Koivisto Pentti
Korpela Päivi
Koski Heikki
Kreutzer Raija
Kristeri Lasse
Kurvinen Eila
Kylmäkoski Matti
Laakso Eila
Lahti Arja
Lahti Matti
Lahtinen Sirkka
Laine Anja
Laitila Ritva
Lehti Mirja
Lehtimäki Tapani
Leppänen Leila
Lintilä Janne
Luhtalampi Tuula
Lähteenmäki Lasse
Mantila Kyllikki
Mursunen Jaana
Mäkelä Terttu
Mäki Risto
Männistö Kari
Nieminen Rauni

Niromaa Päivi
Noukka Mirja
Nurminen Risto
Oksa Raimo
Paattilampi Hannu
Pakarinen Aila
Peltonen Eija
Peltonen Osmo
Pesonen Päiviö
Piirainen Antti
Pitkänen Raimo
Pukkila Mauri
Pääkkönen Leila
Rajala Pentti
Rajamäki Arto
Rantanen Antti
Rekola Raija
Reponen Raija
Riippi Seppo
Rosvall Eija
Rouhento Ilkka
Sippola Ulla
Siukola Marja-Leena
Sundman Juhani
Syrjä Sinikka
Säämänen Tuula
Taipale Jukka
Talliniemi Marjatta
Telkkälä Pirkko
Toivonen Heikki
Udelius Marketta
Udelius Marketta
Vainio Hannu
Vehkala Johanna
Viskari Olavi
Voipio Jouni
Vuorinen Seija

Tienpidon suunnittelu

Yksikön päällikkö
Matti Höyssä

Toiminnansuunnittelu, sihteeri
Mirja Lehti

TIENPIDON OHJELMOINTI

Mäki Risto

Harju Anneli
Hutko Päivi
Kreutzer Raija
Lintilä Janne
Miettinen Tuomas (opiskelija)
Mikkola Kati (opiskelija)
Rajamäki Arto
Rekola Raija
Säämänen Tuula
Voipio Jouni

- tienpidon tarpeet
- yhteiskunnan toiveet
- tienpidon toimintalinjat
- tienpidon rahoitus
- esisuunnittelu
- tiealoitteet

TIESTÖTIEDOT

Paattilampi Hannu

Auvinen Eevi
Kurvinen Eila
Pesonen Päiviö
Sippola Ulla
Syrjä Sinikka
Vainio Hannu

- rekisterien ylläpito
- tiestön tiedot
- tilastot ja teemakartat
- mittauksen, liikennelaskentojen ja sillantarkastusten hankinta
- alan kehittäminen

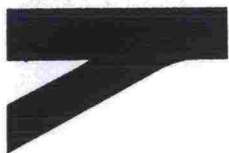
LIIKENNE

Hyörinen Juhani

Haarajärvi Tero
Huttunen Minna
Rouhento Ilkka
Siukola Marja-Leena

- maankäyttö
- liikennesuunnittelu
- liikenneturvallisuus

Tielaitos
TIEHALLINTO

Tienpidon teettäminen

Yksikön päällikkö
Matti Lahti

Toiminnansuunnittelu, sihteeri
Jaana Mursunen

SUUNNITTELU, YLLÄPITO JA RAKENTAMINEN TIIMI (SYR)

Koski Heikki

Ala-Akkala Jarmo
Haavisto Eero
Hirsilä Kaija
Järvinen Pekka
Kivistö Jaakko
Koivisto Pentti
Lähteenmäki Lasse
Oksa Raimo
Pitkänen Raimo

- tie- ja rakennussuunnittelu
- rakentaminen
- päällystys
- maa-ainesalueet

MAANHANKINTA JA KIINTEISTÖT (MAK)

Vehkala Johanna

Hilden Eino
Lahti Arja
Niromaa Päivi
Telkkälä Pirkko
Toivonen Heikki
Viskari Olavi

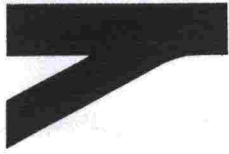
- tietoimitukset
- korvaukset
- kiinteistöt

TIEMESTARIT (TIEM)

Piirainen Antti

Himanen Tapani
Kylmäkoski Matti
Leppänen Leila
Nieminen Rauni
Riippi Seppo
Sundman Juhani

- hoito ja ylläpito
- paikallinen asiakaspalvelu
- lupa- ja lausuntoasioiden opastus ja valvonta

Liikenteen palvelut

Yksikön päällikkö
Heikki Ikonen

Toiminnansuunnittelu, sihteeri
Seija Vuorinen

LIIKENTEEN HALLINTA

Noukka Mirja

Ijäs Markku
Ikonen Heikki
Laitila Riitta
Rajala Pentti
Rantanen Antti

- liikenteen ohjaus
- muuttuvat liikenteen ohjauslaitteet
- liikennevalot
- viitoitus
- palvelukohteiden viitoitusluvut
- työmaiden liikenteen ohjaussuunnitelmat
- yleisötilaisuuksien opastusluvut
- tievalaistus- ja sähköasiat
- tutkijalautakunta

LIIKENNEKESKUS

Udelius Marketta

Loppukaarre Pasi (30.4.saakka)
Nurminen Risto
Peltonen Osmo
Reponen Raija
Taipale Jukka
Talliniemi Marjatta

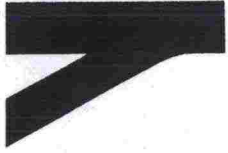
- liikennetiedotus
- tiesääjärjestelmä
- asiakaspalautteet
- viranomaisyhteistyö
- muuttuvien liikenteen-ohjauslaitteiden käyttö

ASIAKASPALVELU

Karhu Pentti

Aro Ari
Elo Juhani
Flinkkilä Jorma (1.5.saakka)
Jylhäkorpi Irene
Kannisto Timo
Lahtinen Sirkka
Lehtimäki Tapani

- luvat ja lausunnot
- liittymäluvut
- erikoiskuljetukset
- teiden erikoiskäyttö
- yksityistieasiat

Tielaitos
TIEHALLINTO

Tiehallinnon tuki

Yksikön päällikkö
Tenho Aarnikko

Toiminnansuunnittelu, sihteeri
Mervi Hukari

ESIKUNTA

Aarnikko Tenho
Hukari Mervi
Laine Anja

- tulos- ja talous-
ohjaus
- viestintä
- prosessitoimin-
nan kehittäminen
- atk-toiminnan
varmistaminen
- tyky-asiat

HENKILÖSTÖ

Männistö Kari
Aura Pirkko
Mantila Kyllikki
Pääkkönen Leila

- henkilöstöhallinto
- oikeusasiat
- koulutus
- käyttöomaisuus-
kirjanpito
- matkapalvelut

TALOUS

Järvinen Armi
Luhtalampi Tuula
Pakarinen Aila
Peltonen Eija

- taloushallinto
- kirjanpito
- kassa
- reskontra

TOIMISTO

Kiviaho Sisko
Hellsten Kirsti
Jalonen Marjatta
Korpela Päivi
Laakso Eila
Mäkelä Terttu
Rosvall Eija

- arkisto, kirjaamo
- kirjasto
- monistus, kopiointi
- postitus
- vaihde ja infopiste
- hankinnat
- omaisuuden hallinta

4.4 Yhteistyötiimit ja -ryhmät

Tienpidon ohjelmointi

Mäki Risto
Hyöriinen Juhani
Järvinen Pekka
Kylmäkoski Matti
Paattilampi Hannu
Reponen Raija
Säämänen Tuula

Suunnitelmien teettäminen

Pitkänen Raimo
Noukka Mirja
Voipio Jouni

Rakentamisen ja ylläpidon teettäminen

Koski Heikki
Lähteenmäki Lasse
Mäki Risto
Noukka Mirja

Hoidon teettäminen

Piirainen Antti
Himanen Tapani
Karhu Pentti
Kreutzer Raija
Lintilä Janne

Liikennetiedotus ja liikenteen ohjaus

Ikonen Heikki
Haarajärvi Tero
Laine Anja
Noukka Mirja
Piirainen Antti
Rantanen Antti
Udelius Marketta

Tiehallinnon asiakaspalvelut

Karhu Pentti
Kannisto Timo
Korpela Päivi
Riippi Seppo
Voipio Jouni

Talousohjaustiimi

Järvinen Armi
Järvinen Pekka
Rekola Raija
Mäki Risto
Vuorinen Seija

Kansainvälinen vuorovaikutus

Rekola Raija
Hukari Mervi
Lahti Matti
Pukkila Mauri

H-jory

Pukkila Mauri
Aarnikko Tenho
Höyssä Matti
Ikonen Heikki
Lahti Matti
Jokinen Pirjo, sihteeri

PYTT

Pukkila Mauri
Aarnikko Tenho
Koski Heikki
Lähteenmäki Lasse
Vuorinen Seija
Koivisto Pentti
Niromaa Päivi
Hukari Mervi, sihteeri

Tyky-tiimi

Hukari Mervi
Aarnikko Tenho
Ijäs Markku

Sidosryhmätoiminta:

Tiepalveluiden neuvottelukunta

Höyssä Matti
Ikonen Heikki
Kreutzer Raija, sihteeri
Nieminen Rauni
Ulkopuolisia jäseniä eri tienkäyttäjäryhmistä (9 jäsentä/varajäsenet)
Autoliitto (Autoliiton Pohjois-Hämeen tiepalvelu)
Kauppa (Kesko Oy)
Lapset ja vanhukset (Mannerheimin lastensuojeluliitto)
Linja-autot (Länsilinjat Oy)
Maaseudun edustus (Maaseutukeskus)
Metsäteollisuus (Metsä-Serla Oy)
Poliisi (Lahden poliisilaitos)
Raskaat ajoneuvot (Rahtarit Oy)
Kevyen liikenteen edustus (Hämeen liitto)

Etelä-Suomen läänin liikenneturvallisuus-neuvottelukunta

Pukkila Mauri, sijainen Höyssä Matti

EU (5b ja 2) yhteistyöryhmät

Höyssä Matti

Päijät-Hämeen EU-pilottiryhmä

Rekola Raija

Liikenneonnettomuuksien tutkijalautakunta

Rantanen Antti

Rouhento Ilkka

Länsi-Suomen läänin (Pirkanmaa) liikenneturvallisuusasioiden yhteistyötoimikunta

Höyssä Matti, sijainen Hyöriinen Juhani

Poliisin, Tielaitoksen ja Liikenneturvan yhteistyöryhmä

Hyöriinen Juhani

Rouhento Ilkka

Tiemestari

**Lahden kauppakamari ja Tampereen kaup-
pakamarin alue- ja liikennevaliokunta**

Pukkila Mauri

Valmiustoimikunta

Pukkila Mauri, puheenjohtaja

Kristeri Lasse, turvallisuuspäällikkö

Aro Ari, varautumissihteeri

Lahti Matti

Aarnikko Tenho

Höyssä Matti

Ikonen Heikki

Kolkka Seppo

Wallenius Erkki

**Puutavaran varastointi- ja kuljetus yhteis-
työryhmät**

Tiemestarit

Erikoiskuljetusasioiden neuvottelukunta

Karhu Pentti

Elo Juhani

Ikonen Heikki

Lehtimäki Tapani

Mäki Risto

Linnatuulen neuvottelukunta

Ikonen Heikki

Udelius Marketta

Lipon neuvottelukunta

Ikonen Heikki

Udelius Marketta

Tähtihovin neuvottelukunta

Udelius Marketta

Mobilia

Männistö Kari

PTL 39

Pukkila Mauri

**Tampereen seudun liikenteen telematiikan
toimintamallin kehittäminen / matkakeskus**

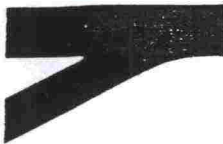
Ikonen Heikki

Udelius Marketta

TASE-seurantaryhmä

LIFE-johtoryhmä

Höyssä Matti

Jakelussa mainituille

SÄÄDÖSPERUSTA

97/20/Yyh-345, 19.12.1997
(Työjärjestys)

KORVAA / MUUTTAA

Piirin kirjeen 145/98/04/H,
30.1.1997

KOHDISTUVUUS

Hämeen tiepiiri

VOIMASSA

1.3.1999 alkaen toistaiseksi

RATKAISUVALLAN SIIRTO JA ESITTELY (DELEGOINTI)

Tällä määräyksellä siirretään työjärjestyksen kohtaan 7.3 kuuluvien asioiden päätösvalta eräille piirin henkilöille oheisen luettelon mukaisesti.

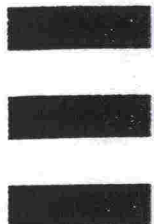
Luetteloon on merkitty, mitkä asiat on aina ratkaistava esittelystä (E). Asian ratkaisija määrää esittelijän, mikäli esittelijää ei ole erikseen nimetty. Muissa asioissa asian ratkaisija päättää esittelymenettelyn käyttämisestä. Esittelystä ratkaistavat asiat allekirjoittaa se, joka on asian päättänyt ja varmentaa esittelijä.

Tiejohtaja

Mauri Pukkila

JAKELU

Yksiköiden päälliköt
Tiemestarit
Elo Juhani
Huttunen Minna
Hyörinen Juhani
Ijäs Markku
Järvinen Armi
Kannisto Timo
Karhu Pentti
Lahtinen Sirkka
Lehtimäki Tapani
Mäki Risto
Männistö Kari
Noukka Mirja
Rajala Pentti
Rantanen Antti
Rouhento Ilkka
Vehkala Johanna

TIEDOKSI

Keskushallinto
Tiepiirit
Tiejohtaja
Sihteerit
Laine Anja
Etelä- ja Länsi-Suomen tuotantoalueet
Etelä- ja Länsi-Suomen konsultointiyksiköt
PYTT
POHKE
Ark.

LISÄTIETOJA
Tenho Aarnikko

Päätettävä asia työjärjestyskohdittain	Päätäjä	Esittelijä / Huomautuksia

7.3.2 VIRKOJEN JA TYÖSOPIMUSSUHTEISTEN TOIMIEN TÄYTTÄMINEN, PALKKAUKSESTA PÄÄTTÄMINEN JA MUUT HENKILÖSTÖASIAT (E)

Virkojen ja työsopimussuhteiden täyttäminen ja palkkauksesta päättäminen	Tiejohtaja	K. Männistö
Virkavapaudet ja vastaavat	Yksikön päällikkö	K. Männistö
Kurinpitoasiat	Tiejohtaja	Yksikön päällikkö

7.3.4 PIIRIN HANKINNAT, SOPIMUKSET JA TILAUKSET (E)

Urakka- ja konsulttisopimusten teko ja urakoiden vastaanotto	Yksikön päällikkö	
Rakentaminen tiealueelle	Suunnittelupäällikkö	
Muut sopimukset	Yksikön päällikkö	
Sopimukset pysyvästä myyntitoiminnasta tie- ja liitännäisalueella	Liikenteen palveluyksikön päällikkö	S. Lahtinen
Sopimukset tilapäisestä myyntitoiminnasta tie- ja liitännäisalueilla	P. Karhu	S. Lahtinen
Sopimukset alueen luovuttamisesta tien tekemistä varten	J. Vehkala	

7.3.5 LAUSUNNOT, LUPA- JA HAKEMUSASIAT SEKÄ VALTIONAVUSTUKSET

Lausunnot kaava-asioista:

• seutukaavat, merkittävät yleis- ja detaljikaavat	Tiejohtaja	Suunnittelupäällikkö
• tavanomaiset yleiskaavat	Suunnittelupäällikkö	
• tavanomaiset detaljikaavat ja maankäyttösuunnitelmat	M. Huttunen	

Muut lausunnot:

• kansanedustajien raha-asia-aloitteet	Tiejohtaja	
• tiealoitteista	R. Mäki	
• tieverkko-suunnitelmista (esitys keskushallinnolle)	Tiejohtaja	Suunnittelupäällikkö
• hankekohtaisista esisuunnitelmista (esitys keskushallinnolle)	Tiejohtaja	Suunnittelupäällikkö
• tiesuunnitelmista (hyväksymisesitys keskushallinnolle)	Teettämisyksikön päällikkö	
• tiesuunnitelmia vastaan tehdyistä valituksista	Tiejohtaja	Teettämisyksikön päällikkö
• yleissuunnitelmista (hyväksymisesitys kh:lle)	Tiejohtaja	Suunnittelupäällikkö
• rakennusten poikkeusluvista ja rakennusluvista	M. Huttunen	
• nopeusrajoitusvalituksista	Suunnittelupäällikkö	
• liittymäpäätösvalituksista	Liikenteen palveluyksikön päällikkö	
• johto- ja laitesuunnitelmista	P. Karhu	
• tienvarsimainoksista	M. Noukka	P. Rajala

Päätettävä asia työjärjestyskohdittain	Päätäjä	Esittelijä / Huomautuksia
• liikenneturvallisuudesta • taajamamerkeistä • teiden erikoiskäytöstä • suoja-alueiden käytöstä	J. Hyöriinen M. Noukka S. Lahtinen P. Karhu	
Naapuruussuhde-, maa-ainesalue-, ym. lausunnot	T. Kannisto	
Piirin valitukset: Maanlunastus- ja korvauskysymyksiin liittyvät piirin valitukset ylempiin oikeusasteisiin	Teettämisyksikön päällikkö	J. Vehkala
Piirin valitukset kaava-asioista, rakennuslupa- asioista, rahoituspäätöksistä, maa-ainesten ottoluvista	Tiejohtaja	Yksikön päällikkö
Luvat: Pysäkkikatokset	P. Karhu	
Johtojen sijoitus ja kaivuuluvat tiealueelle ja niihin liittyvät muut päätökset	P. Karhu ja T. Kannisto	
Katujen, rakennuskaava- ja yksityisteiden viitoitus	M. Noukka	
Kuljetusluvut	J. Elo ja T. Lehtimäki	
Liittymäluvut		
• valta- ja kantatiet	H. Ikonen	T. Kannisto
• muut	T. Kannisto	
Mainosten sijoitusluvut	M. Noukka	
Yleisötilaisuuksien liikennejärjestelyt ja niihin liittyvät päätökset	P. Rajala T. Himanen ja J. Sundman alueillaan	
Palvelukohteiden viitoitus	M. Noukka	P. Rajala
Poikkeusluvut kelirikoteille	Tiehallinnon tiemestarit	
Teiden erikoiskäyttöluvut ja niihin liittyvät muut päätökset	S. Lahtinen	
Tienimikilpien sijoitusluvut	P. Rajala	
Tievalaistusluvut	M. Noukka	M. Ijäs
Lupa poikkeuksen tekemiseen yleisistä teistä annetun lain 4§:n 3 momentissa mainitusta kiellosta		
• suoja- ja vierialueet	T. Kannisto	
Hakemukset:		
• rakennuslupahakemukset	Yksikön päällikkö	
• maa-ainesten ottolupahakemukset	Teettämisyksikön päällikkö	
Hakemukset vesioikeudelle	Teettämisyksikön päällikkö	

Päätettävä asia työjärjestyskohdittain	Päätäjä	Esittelijä / Huomautuksia
Kelirikkorajoitukset	Tiehallinnon tiemestarit	
Siltojen painorajoitukset	R. Mäki	
Kuntien suunnitteluluvat	Suunnittelupäällikkö	
Valtionavustukset: Työllisyysperusteiset investointiavustukset	Liikenteen palvelut yksikön päällikkö	P. Karhu
Yksityisteiden parantamisen valtionapupäätös	P. Karhu	S. Lahtinen
Yksityisteiden parantamisen valtionavun maksattamis päätös	S. Lahtinen	
Yksityisteiden kunnossapidon valtionapupäätös	P. Karhu	S. Lahtinen
Yksityisteiden kunnossapidon valtionavun maksattamis päätös	P. Karhu	S. Lahtinen

7.3.6 OMAISUUDEN HANKINTA-, OSTO-, MYYNTI-, KULJETUS- JA VUOKRAUSASIAKSET (E)

Toimistokalusto- ja laitteiden hankinta ja vuokraus	Yksikön päällikkö	
Toimitilojen vuokralle otto ja anto	Tiejohtaja	Esikuntapäällikkö
Kaluston ja laitteiden poisto	Esikuntapäällikkö	A. Järvinen

7.3.7 TIE- JA LUNASTUSKORVAUSASIAKSET JA TIENPITOON TARVITTAVIEN ALUEIDEN VUOKRAAMINEN SEKÄ MAA- JA VESIALUEIDEN OSTAMINEN RAKENNUSMAATA LUKUUNOTTAMATTA (E)

Tie- ja lunastuskorvaussopimukset ja päätökset	J. Vehkala	
Kiviainesalueiden ostot, maa-alueiden kiinteistökaupat	Teettämisyks. päällikkö	J. Vehkala
Sopiminen kertakaikkisista korvauksista	J. Vehkala	
Maa- ja vesialueiden vuokraus	Teettämisyks. päällikkö	J. Vehkala
Metsästysvuokrasopimus	P. Karhu	

7.3.8 LIITÄNNÄIS- JA TIEALUEIDEN LAKKAUTTAMINEN JA KÄYTTÖ MUIHIN TIETARKOITUKSIIN (E)

Maa-alueiden vuokraus ulkopuolisille	Teettämisyksikön päällikkö	J. Vehkala
Tieoikeuden lakkauttaminen	Teettämisyksikön päällikkö	J. Vehkala

Päätettävä asia
työjärjestyskohdittain

Päätäjä

Esittelijä / Huomautuksia

**7.3.9 ULKOPUOLISISTA VAHINGOISTA
PÄÄTTÄMINEN JA HAASTEIDEN VASTAANOTTO (E)**Päätökset ulkopuolisille tien kunnosta aiheutu-
neista vahingoista

P. Karhu

Päätökset ulkopuolisille aiheutetuista muista
vahingoista

J. Vehkala

Haasteiden vastaanotto ja asian omistaja-
kuulustelut

K. Männistö

7.3.11 MUUT VALTUUDET

Päätökset pysyvistä nopeusrajoituksista

J. Hyöriinen

I. Rouhento

Tienpitoon liittyvät tilapäiset nopeusrajoitukset

A. Rantanen

Päätökset tien luovuttamisesta yleiselle
liikenteelle

Teettämisyksikön päällikkö

Suunnitelmien hyväksyminen:

- tieverkkopäätökset
- hankepäätökset
- toimenpidepäätökset

Tiejohtaja
Tiejohtaja
TiejohtajaSuunnittelupäällikkö
Suunnittelupäällikkö
SuunnittelupäällikköPiirissä hyväksyttävät tiesuunnitelmat ja
niiden muutokset

Teettämisyksikön päällikkö

Perustienpidon hankkeiden tiepäätökset

Teettämisyksikön päällikkö

Muut liikenteen varoittamiseen ja rajoittamiseen
kohdistuvat pysyvät päätökset

M. Noukka

5.1 Prosessikorien ja prosessien omistajat

TIEHALLINNON AVAINPROSESSIT

1. Tie- ja liikenneolojen suunnittelu, Matti Höyssä

- 1.1 Tienkäyttäjien ja yhteiskunnan tarpeiden selvittäminen, Minna Huttunen
- 1.2 Tuotteiden ja palvelujen suunnittelu, Tero Haarajärvi
- 1.3 Tienpidon ohjelmointi, Risto Mäki
- 1.4 Tieliikenteen tarpeiden perustaminen, Mauri Pukkila

2. Tienpidon teettäminen, Matti Lahti

- 2.1 Suunnitelmien teettäminen, Raimo Pitkänen
- 2.2 Rakentamisen ja ylläpidon teettäminen, Heikki Koski
- 2.3 Hoidon teettäminen, Antti Piirainen

3. Tieverkon käytön ohjaus, Heikki Ikonen

- 3.1 Liikennetiedotus ja liikenteen ohjaus, Heikki Ikonen
- 3.2 Tiehallinnon asiakaspalvelut, Pentti Karhu

4. Kehittäminen

- 4.1 Tuotteiden ja palvelujen kehittäminen, Tero Haarajärvi
- 4.2 Menetelmien kehittäminen, Raimo Oksa

5. Tuki, Tenho Aarnikko

- 5.1 Toiminnan strateginen ohjaus, Mauri Pukkila
- 5.2 Tulos- ja talousohjaus, Tenho Aarnikko
- 5.3 Osaamisen kehittäminen, Kari Männistö
- 5.4 Tie- ja liikennetietojen hankinta, Hannu Paattilampi
- 5.5 Kansainvälinen vuorovaikutus, Raija Rekola

5.2 Kehittäminen

Hämeen tiepiiri kehittää toimintaansa laitoksessa yhteisesti sovittujen toimintalinjojen mukaan.

Tiehallinto siirtyi asteittain prosessimaiseen toimintamalliin. Prosessitoiminnan kehittämisen tavoitteena on:

- selkeyttää ja kehittää tiehallinnon avaintehtäviä
- parantaa yksiköiden, ryhmien ja asiantuntijoiden välistä yhteistoimintaa
- selkeyttää johtajuuden ja asiantuntijuuden rooleja linjaorganisaatiossa ja prosesseissa
- kehittää ja tehostaa toimintaa
- lisätä toiminnan asiakaslähtöisyyttä

Tiehallinnon johtoryhmä hyväksyi avainprosessiluettelon 1.6.1998 ja tarkisti sitä 19.10.1998. Tiehallinnon tulosityksiköt (10 kpl) nimesivät omien yksiköidensä prosessinomistajat syksyllä-98. Tiejohtajat ja yksiköiden päälliköt koulutettiin vuoden 1998 aikana prosessiajatteluun ja -johtamiseen (JOSS ja YOSS).

Alkuvuodesta 1999 nimetään prosesseille valtakunnalliset kehitysvastaavat, ns. prosessikoordinaattorit. Vuoden 1999 alkupuolella keskitytään tiehallinnossa kehittämään erityisesti kuutta prosessia; kolmea teettämisprosessia, strategisen ohjauksen, tulos- ja talousohjauksen ja asiakaspalvelujen prosesseja. Näiden kuuden prosessin omistajat käyvät valmennusohjelman (HOSS) läpi alkuvuodesta 1999. HOSS:ssa muodostetaan yhteinen käsitys siitä, miten omaa prosessia kehitetään ja mitä työkaluja käytetään. HOSS:ssa sovitaan myös niistä toimenpiteistä, miten prosessit otetaan käyttöön. Myös muita kymmentä prosessia kehitetään, mutta pienemmällä resursoinnilla.

Prosessien kehittäminen aloitetaan prosessien kuvaamisella. Se tapahtuu seuraavissa vaiheissa:

- prosessin tarkoituksen ja päämäärän selkeyttäminen
- prosessin kehittämisen organisoiminen
- prosessin rajauksen ja muihin prosesseihin liittymisen selvittäminen
- tärkeimpien asiakkaiden, sidosryhmien ja yhteistyökumppaneiden tarpeiden selvittäminen
- menestystekijöiden ja mittareiden selvittäminen
- lähtötietojen ja tuotteiden dokumentointi
- prosessikaavion laadinta
- prosessissa toimijoiden velvollisuuksien ja vastuiden määrittäminen

Ne kuusi prosessia, joiden kehittämiseen keskitytään, yritetään saada käyttöön vuoden 1999 aikana. Prosessi voidaan katsoa olevan käytössä kun:

- sen kriittiset työkalut ovat käytössä
- siinä toimijoiden osaaminen on kehittymässä tai kunnossa
- sen suorituskyvyn mittaaminen on aloitettu
- siinä toimivat tiimit on muodostettu
- sen omistajaverkko on sopinut jatkotyöskentelystä

Prosessitoiminnan kehittäminen on tiehallinnossa alullaan, joten on oletettavaa että kehitystyön edetessä tapahtuu prosessikartassa ja -luettelossa muutoksia. Toimintaa kehitettäessä on kuitenkin käytävä työt prosesseittain

tai jopa alaprosesseittain läpi, joten mahdollinen prosessien yhdistäminen ei vähennä kehitystyön merkitystä.

5.3 Auditoinnit

Hämeen tiepiiri tekee huhtikuussa 99 sisäisen itsearviointin Suomen laatu-palkinnon arvoperustein.

Auditoinnit ovat osa kehittämistoimintaa. Prosesseja kehitetään HOSS-koulutuksen yhteydessä tavoitteena tarkoituksenmukaiset ja yhtenäiset toimintatavat koko maassa. Prosessinomistajat suunnittelevat prosessiensa auditointitarpeet yhdessä piirin johdon ja tiehallinnon prosessikoordinaattoreiden kanssa. Itsearviointinissa pyritään löytämään toiminnan osa-alueita, joiden tarkempaan analysointiin ja kehittämiseen auditointeja voidaan käyttää.

Tiepiirin tulostavoitteissa on määritelty seuraavat auditoinnit:

- liikenteen sujuvuus 4 pistettä: Toimet työmaiden häiriöiden vähentämiseksi on auditoitu
- ympäristö: Vuoden 1999 aikana tiepiiri auditoi tiesuunnitelmien hankinnan painottuen ympäristöasioihin
- ympäristö: Tiepiiri auditoi tuotannon talvihoitoprosessit tavoitteena suolan käytön vähentäminen
- henkilöstö 4 pistettä: Osaamisen kehittämissuunnitelma on auditoitu ulkopuolisen auditoijan toimesta ja esiin tulleet puutteet on korjattu
- toiminnan kehittäminen 5 pistettä: Avain ja tukiprosessit on auditoitu.

Avainprosessit ovat kehittämisvaiheessa. Osa prosesseista on käytössä ja koska tahansa auditoitavissa.

Hämeen tiepiirissä auditoidaan vuoden 1999 syksyllä ainakin seuraavat avainprosessit:

- tienpidon ohjelmointi
- suunnitelmien teettämien
- rakentamisen ja ylläpidon teettäminen
- tulos- ja talousohjaus

Tienpidon teettämisyksikkö auditoi tielaitoksen tuotannon rakennushankkeiden toteuttamista ja hoidon alueurakoita. Teettämisyksikkö osallistuu tuotannon pyynnöstä heidän tekemiinsä sisäisiin auditointeihin. Teettämisprosessin auditointeihin harkitaan otettavaksi tuotannon ja konsultoinnin edustaja tuomaan asiakkaan näkemys prosessien toimivuudesta.

Tarkempi auditointiohjelma laaditaan yhteistyössä prosessinomistajien ja piirin johtoryhmän kanssa elokuussa 1999, kun HOSS-koulutus on edennyt ja itsearviointin tulokset on analysoitu.

6.1 Jatkuva kehittäminen

Vuonna 1998 Hämeen tiepiirin ja Turun tiepiirin johto pitivät yhden päivän benchmarking-tilaisuuden, jossa arvioitiin erikoisesti teettämistoimintoja sekä paikallista asiakaspalvelua. Organisaatioiden ja toimintatapojen vertailua koskeva tilaisuus oli myös tiepiirin ja Puolustusvoimien Materiaalilaitoksen kanssa.

Tiepiirin tavoitteena on jatkaa benchmarking-vertailua vuonna 1999 kolmen erilaisen organisaation kanssa, joista yksi on Tielaitoksen yksikkö, yksi kunta (Lahti) ja yksi yksityinen yritys. Toiminnan tarkoituksena on hakea tiepiirin ulkopuolelta hyväksi koettuja toimintamalleja sekä antaa vertailuyksikön käyttöön tiepiirin kokemuksia.

Tiepiirin johto kannustaa piiriläisiä oman toimintatavan arviointiin virkamiesvaihdoin ja yhteisseminaarein jonkin muun tiepiirin asiantuntijatiimin kanssa. Turun tiepiirin kanssa on sovittu virkamiesvaihdosta.

6.2 Osaamisen kehittäminen

Hämeen tiepiirin osaamisen kehittämissuunnitelman perustyötä on tehty vuoden 1998 loppupuolella, jolloin yksiköittäin ja tehtävittäin on määritelty arvio osaamisen nykytilasta.

Vuoden 1999 aikana edetään analysointivaiheeseen ja määritellään osaamisen kehittämisen painopistealueet tiehallinnon arvojen, vision ja tiepiirien erikoistumisen pohjalta sekä tehdään analyysi nykytilan ja vision viitoittaman osaamisen eroista. Vuonna 1999 tehdään henkilökohtaiset osaamisen kehittämissuunnitelma.

Osaamissuunnitelman runko arvioidaan kevään aikana ulkopuolisen auditoinnin toimesta ja auditoinnissa esiin tulleet suunnitelman kehittämiskohteet otetaan huomioon jatkotyössä.

6.3 Aloite- ja parannusehdotustoiminta

Hämeen tiepiirissä aloite- ja parannusehdotustoiminta on osa kehittämistoimintaa ja sitä hoidetaan keskushallinnossa laaditun ohjeen mukaisesti. Toiminnan aktivoimiseksi kaikki parannusehdotukset palkitaan piirissä pienellä esinepalkkiolla.

Henkilöstöä motivoidaan siten, aloite- ja parannusehdotusmääristä tiedotetaan ja järjestetään kampanjoita.

Piirissä toimii eri yksiköistä koottu parannusehdotusryhmä.

Piirin tulostavoitteissa tälle vuodelle on, että henkilöstö tekee vähintään 20 tienpitoon liittyvää parannusehdotusta (3 pistettä).

6.4 Asiakaspalautejärjestelmä ja palvelusitoumus

Asiakaspalautejärjestelmä

Asiakaspalautteen vastaanottoa ja raportointia on tehty koemielessä runsaan vuoden ajan Savo-Karjalan tiepiirin kehittämän mallin mukaisesti. Järjestelmällinen palautteen keruu ei ole koskenut kaikkia.

Keskushallinto on tehnyt asiakaspalautejärjestelmän intranet-version, joka on otettu käyttöön tiehallinnossa 1.1.1999 alkaen. Kaikki asiakaspalaute kirjataan uuteen järjestelmään sitä mukaa, kun laitteistot sen mahdollistavat.

Piirin palauteyhdyshenkilönä toimii Raija Reponen, joka vastaa järjestelmän toimivuudesta tiepiirissä ja ajaa yhteenvetoreportit. Tiehallinnon yksiköihin on nimetty palautehenkilöt, joiden tehtävänä on kirjata oman yksikkönsä palautteet, joita ei ole kirjattu järjestelmään. Lähtökohtana kuitenkin on, että jokainen tiepiiriläinen itse kirjaa saamansa palautteen. Asiakaspalautejärjestelmästä on jaettu kaikille erillinen ohje.

Tuotannossa uusi palautejärjestelmä otetaan käyttöön kuluvan vuoden aikana erikseen sovittavan aikataulun mukaisesti.

Palvelusitoumus

Valtionvarainministeriö on valmistellut palvelusitoumuksesta suomalaisen mallin ja työn ohjausryhmä suosittaa palvelusitoumusten laajaa käyttöönottoa julkispalveluissa. Työn taustalla ovat olleet Britannian Citizen's Charterien periaatteet. Ohjausryhmän ehdottaman suomalaisen palvelusitoumusmallin periaatteet ovat:

1. Asiakkaalle annettavat laatulupaukset
2. Asiakslähtöisyys ja palvelun joustavuus
3. Asiakaspalaute ja virheiden korjaaminen
4. Palvelun kuvaaminen palveluselosteena
5. Paras mahdollinen palvelu tehokkaasti tuotettuna

Ohjausryhmän mielestä palvelusitoumukset ovat kansalaiskeskeinen ja samalla asiakaslähtöinen tapa kehittää julkisia palveluja. Asiakkaalle annettavan palvelusitoumuksen yleisenä ajatuksena on, että asiakas voisi jo ennakkoon tietää, millaista palvelua hän voi viranomaiselta odottaa, edellyttää ja vaatia. Palvelusitoumuksen uskottavuus perustuu ensi sijassa sen konkreettisuuteen ja julkisuuteen. On selvää, että annetusta lupauksesta pidetään myös kiinni. Palvelusitoumukset velvoittavat viranomaisia *eettisesti ja moraalisesti*. Ne eivät ole *oikeudellisesti* sitovia päätöksiä. Palvelusitoumukset korostavat kansalaisten osallisuutta ja julkisten palvelujen asiakkaiden mahdollisuutta vaikuttaa suoraan palveluyksiköiden toimintaan. Sitoumusten perusteella asiakkailla on oikeus odottaa ja tarvittaessa myös vaatia, että palvelut täyttävät sitoumuksessa asetetut laatuvaatimukset.

Tielaitos ei tulle antamaan laitostasoista palvelusitoumusta, vaan kukin piiri oman harkintansa mukaan antaa oman lupauksensa. Keski-Suomen tiepiiri toimii pilottina ja on antanut oman palvelusitoumuksensa. Tästä saatavia kokemuksia voivat muut piirit käyttää hyväksensä omia sitoumuksiaan antaessaan.

Hämeen tiepiirissä on Liikenteen palvelut yksikössä tehty koemielessä kolmesta yksittäisestä asiasta palvelusitoumukset, joita ei kuitenkaan oteta virallisesti käyttöön. Näitä kuitenkin käytetään apuna, kun piirille valmistellaan palvelusitoumusta.

Hämeen tiepiirin palvelusitoumus valmistellaan kuluvan vuoden aikana siten, että se on mahdollista ottaa käyttöön 1.1.2000, jos niin erikseen päätetään.

6.5 Työkyvyn (Tyky) ylläpitosuunnitelma 1999

Tiepiirin johtoryhmä hyväksyi tiepiirin työkyvyn ylläpidon strategian 16.12.1998 (liite 1). Se on pohjana tälle ylläpitosuunnitelmalle. Suunnitelma kattaa koko Hämeen tiepiirin henkilöstön. Toimenpiteet työkyvyn ylläpitämiseksi kohdistuvat itse työhön, työympäristöön, työyhteisöön tai yksilöön. Tyky-toiminta ei ole erillistä toimintaa vaan kiinteä osa jokapäiväistä työtä ja arkielämää.

Vuoden 1999 tyky-toiminnan tavoitteena on, että henkilöstö omalla aktiivisuudellaan huolehtii omasta itsestään ja fyysisestä ja henkisestä kunnostaan. Oma-aloitteisuus, omien liikuntamieltyymysten toteuttaminen ja henkisten voimavarojen kasvattaminen on paras tapa pitää työkykyä yllä. Työnantaja luo osaltaan puitteita tälle toiminnalle.

Fyysisen kunnan ylläpito

Piirin henkilöstö osallistuu kaksi kertaa vuodessa vapaaehtoiseen kuntotestiin, minkä avulla jokainen osallistuja saa tiedokseen oman fyysisen kuntonsa tilan ja sen vaatimat tavoitteelliset kuntoliikuntaohjelmat.

Henkilöstöllä on mahdollisuus yhdessä laitoksen Tampereella työskentelevän tuotantohenkilöstön kanssa käyttää hyväkseen erilaisia liikuntapalveluja: kuten salibandy, keilailu, lentopallo, kaukalopallo, pesäpallo, tennis, ohjatut kuntokävelyt, kuntosalit, uimahallit ja muut mahdollisesti järjestettävät liikuntalajiharrasteet sekä osallistua SKUL:n luoman työpaikoista muodostuvan "Kunnan verkon" järjestämiin liikuntatapahtumiin Tampereella, yhdessä verkoon liittyneiden muiden yritysten henkilöstöjen kanssa (liite 2).

Tarvittaessa piiri järjestää varhaiskuntoutusta niille työntekijöille, joiden työkyky on uhattuna.

Psyykinen kunto

Piiri osallistuu tiehallinnon valtakunnalliseen organisaatiotutkimukseen, jolla selvitetään henkilöstön työtyytyväisyyttä ja jaksamista. Piiri tekee myös oman organisaatiotutkimuksen, jolla selvitetään tarkemmin piirin työolttuuria, sekä työtytymättömyyttä aiheuttavia asioita.

Esimiehet pitävät vähintään kerran vuodessa henkilöstön kanssa kahdenkeskiset kehittämiskeskustelut. Niissä paneudutaan ko. henkilön tehtäviin, osamiseen ja sen kehittämiseen sekä toiveisiin työn ja työolosuhteiden kehittämiseksi. Esimiehet puuttuvat työpaikalla havaittaviin ongelmiin.

Piiri tukee myös virkistys- ja liikuntatoimintaan sisältyviä henkilöstön kulttuuri- ja kädentaidon harrastuksia mm. kuoro- ja instrumenttimusiikki, teatterit ja konsertit sekä muita omaehtoiseen harrastukseen liittyviä henkilöstön yhteisiä kerhotoimintoja. Piiri järjestää 17.9.1999 piirin päivänä kulttuuritapahtuman, joka pidetään avec-tilaisuutena.

Elämänhallintaryhmien kokoontumiset viedään loppuun kevään 99 aikana. Mietitään jatkoprojekti vuosille 1999-2000, miten henkilöstön henkistä tyytyväisyyttä voi parantaa.

LIITE 1

HÄMEEN TIEPIIRIN TYÖKYVYN YLLÄPIDON (tyky) STRATEGIA VUODELLE 1999

1) Tavoitteet

Organisaatio (johto ja henkilöstö) ymmärtää työkykyä ylläpitävän ja omaehtoisen toiminnan merkityksen terveyden, työkyvyn ja hyvinvoinnin edistäjänä.

Organisaatio sitoutuu tyky-toimintaan.

Työyhteisö ymmärtää työkykyä ylläpitävän toiminnan vaikutukset työelämän laadulliselle kehittämiselle ja työyhteisön tuottavuuteen.

2) Taustatutkimukset

Tiehallinnon organisaatiotutkimuksen (syksy-98) tiedot analysoidaan ja hyödynnetään.

Vuoden 1999 aikana tehdään sekä valtakunnallinen tiehallinnon että Hämeen tiepiirin organisaatiotutkimukset.

3) Työkykyä tukeva toiminta

Työkykyä edistävä toiminta (tyky ja vili) koko henkilöstölle.

Varhaiskuntoutus työntekijöille, joilla työkyky on uhattuna.

Korjaava kuntoutus työntekijöille, joiden työkyky on heikentynyt.

4) Tyky-suunnitelman kehikko

Työterveyshuollossa toimitaan 28.4.1998 laaditun toimintasuunnitelma periaatteilla.

Työkykyä ylläpitävää toimintaa kehitetään ja seurataan mm kuntaindeksin ja asiantuntija-arvioiden perusteella.

Elämänhallintaryhmät viedään loppuun kevään-99 aikana.

Laaditaan yksityiskohtainen tyky-suunnitelma.

5) Virkistys ja liikunta (vili)

Vilin toimintasuunnitelma vuodelle 1999 Länsi-Suomen alueella toimivalle henkilöstölle.

6) Rahoitus

Vili-toiminta 350 mk/hlö – yhteinen toiminta 150 mk/hlö

Haetaan Valtionkonttorilta varhaiskuntoutusmäärärahaa sekä määrärahaa työsuojelun ja työelämän suhteiden edistämiseen.

LIITE 2

**Työnantajan tarjoamat/tukemat liikuntamahdollisuudet vuonna 1999
Varatut sali- ym. vuorot (suluissa yhteyshenkilö):**

- Lentopallovuoro on tiistaisin Klassillisen lyseon salissa yhdessä verohallinnon naisten kanssa klo 20.00 - 21.30 (M. Koivula).
- Kaukalopallovuoro on lauantaisin klo 14.30 - 16.00 Hervannassa (J. Lintilä).
- Salibandyvuoro on Varalan urheiluopistolla keskiviikkoisin klo 18.30 - 19.30. Tielaitos on ilmoittautunut mukaan talvikauden ajaksi paikalliseen lajin puulaakisarjaan (M. Uusitalo).
- Naisten jumppa, Tullintorin kolmas kerros, maanantaisin klo 11.30 ja torstaisin klo 15.30 (A. Lahti).
- Keilavuoro torstaisin klo 16.30 - 17.30 Kaupissa (L. Lähtenmäki).
- Sekakuoro harjoittelee sopimuksen mukaan (M. Lehti).
- Kesäaikana on sauvakävely Kaupissa myöhemmin sovittavana aikana (M. Ijäs).
- Jatkuva käyttömahdollisuus on myös piirikonttorin rakennuksessa olevassa kuntosali Steelbodyssä miehille ja naisille vastaavasti piirikonttoria vastapäätä kadun toisella puolella olevassa salissa. Uudet käyttäjät ilmoittautuvat Tielaitoksen listalle, jonka omakustannus on 95 mk/kk ja Tielaitos maksaa 50 mk/hlö/kk. Käyttäjä saa salinhoitajalta 50 mk:n panttia vastaan oman avaimen ko. tiloihin ja käyttäjällä on maksamansa kuukauden aikana rajaton tilan ja laitteiden käyttöoikeus vuorokaudenajasta riippumatta. Kun käyttäjä lopettaa salin käytön ja palauttaa avaimen, hän saa pantin (50 mk) takaisin. Muiden salien kanssa ei ole vastaavaa sopimusta.
- Uimalipuista pitää maksaa 5 mk/ 2 lippua viikossa. Lippuja voi ostaa puhelinvaihteesta. Liput käyvät kaikkiin Tampereen uimahalleihin sekä Nokialle ja Ylöjärvelle.
- Oppilashieronnat Health & Beauty College, puh. 255 3847 (hinnasto ja aikataulut M. Hukarilla)

Vuoden aikana tehdään kunto- ja kävelytestit.

Vuoden 1999 tapahtumia (lisätietoja M. Hukarilta ja T. Kalliomäeltä)

Läntisen alueen tapahtumat:

- 20.3. Himos, Jämsä. Tiepiirien, Länsi-Suomen konsultointi- ja tuotantoalueiden yhteinen talvipäivä.
- 23. - 25.4. Torämäki, Laukaa. Tiepiirien, Länsi-Suomen konsultointi- ja tuotantoalueiden yhteinen kuvataideleiri.
- 4. - 11.8. Turun saaristo. Kuvataideleiri jatkuu.

Valtakunnalliset tapahtumat:

- 24. - 25.4. Kittilä, Levi. Tielaitoksen valtakunnallinen talvitapahtuma.
- 20. - 21.5. Vierumäki / Lahti. Tielaitoksen kaukalopalloilun ja keilailun mestaruusturnaus.
- 11. - 13.6. Turku. Tielaitoksen henkilöstön VI kulttuuripäivät ja laitoksen 200-vuotisjuhlat.
- 24. - 25.7. Tampere. Laitoksen tennismestaruuskilpailut
- 14. - 15.8. paikka avoin. Laitoksen golfmestaruuskilpailut.
- 28. - 29.8. Kuusamo. Suomen kuntourheiluliiton työpaikkaliikuntafestivaalit: Tielaitoksen kisoista mukana lentopalloilu, jalkapalloilu ja suunnistus
- 1.9. - 31.11. Tielaitoksen henkilöstön kuntokampanja.